

RIIGI TEATAJA

Nr. 43.

27. aprillil 1938.

Nr. 43.

Art. 404. Linnaseadus.

405. Maakonnaseadus

404. Linnaseadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 19. aprillil 1938.

I.

1. peatükk.

Vabariigi linnad ja nende omavalitsus.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 1. Vabariigi linnad on: Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu., Nõmme, Viljandi, Valga, Rakvere, Võru, Haapsalu, Kuressaare, Petseri, Tapa, Paide, Türi, Mustvee, Põltsamaa, Tõrva, Mõisaküla, Jõhvi, Otepää, Kunda, Sindi, Elva, Kallaste, Antsla, Kärkla, Kilingi-Nõmme, Jõgeva, Suure-Jaani., Keila, Mustla ja Paldiski.

§ 2. Vabariigi pealinn on Tallinn.

§ 3. Asulate nimetamine linnadeks toimub Vabariigi Presidendi otsusega.

, Linna administratiivpiiride määramine ja muutmine toimub Vabariigi Valitsuse otsusega.

Asula linnaks nimetamise ja linna administratiivpiiride määramise ning muutmise ettepaneku esitab Siseminister, ära kuulunud omavalitsuste volikogude arvamused. Ettepanekule lisandatakse linna administratiivpiiride või nende muutmise plaan.

§ 4, Asulate linnadeks nimetamine ja linnade administratiivpiiride muutmisest omavalitsuste vahel tekkivad varalised vahekorrad lahendab Siseminister, ära kuulunud vastavate omavalitsuste volikogude arvamused.

Kui asulate linnadeks nimetamisel ja linnade administratiivpiiride muutmisel omavalitsused ise jõuavad kokkuleppele oma vahekordade lähen-

damise kohta, kinnitab Siseminister need kokkulepped, välja arvatud juhud, kui kokkulepped ilmselt takistavad või raskendavad mõne kokkuleppeosalise omavalitsuse arenemist.

Vahekordade lahendamise otstarbel võidakse omavalitsustele kohustusi panna. Seesugused kohustused on tähtajalised.

§ 5. Asulate linnadeks nimetamise ja linnade administratiivpiiride määramise ning muutmise otsused ühes omavalitsustele varaliste vahekordade lahendamisel pandavate avalikõiguslike kohustustega avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 6. Linnad on pealinn ning esimese, teise ja kolmanda astme linnad.

Esimese astme linnadeks loetakse linnad elanike arvuga üle 50.000, teise astme linnadeks —linnad elanike arvuga 10.000 kuni 50.000 ja kolmanda astme linnadeks—linnad elanike arvuga alla 10.000.

Linnade liigitamine elanike arvu järgi esimese, teise ja kolmanda astme linnadeks., samuti nende üleviimine ühest liigist teise toimub Vabariigi Presidendi otsusega. Tähendatud otsused avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 7. Linna elanikeks loetakse kõik linna piirides elavad isikud.

Linna kodanikuks loetakse Eesti Vabariigi kodanik, kes on vähemalt 18 aastane ja omab linna piires 2 aasta kestel püsivat elukohta või töökohta, kui ta linnavalitsuse sellekohasel teadaandel ei ole avaldanud soovi edasi jääda oma endise püsiva elukoha või töökohta omavalitsuse kodanikuks.

Linnaomavalitsusel on õigus keelduda hoolekandelist abi vajavate isikute kandmisest linna kodanikkude nimekirja.

Linna kodaniku naine loetakse abielu kestel sama linna kodanikuks, kuhu kuulub ta mees.

Linna kodaniku alla 18 aastased seaduslikud ja seadustatud lapsed loetakse sama linna kodanikeks, kuhu kuulub nende isa.

Linna kodaniku alla 18-aastane vallaslaps loetakse sama linna kodanikuks, kuhu kuulub ta ema.

Alla 18 aastane adopteeritud laps loetakse sama linna kodanikuks, kuhu kuulub adopteerija.

Alla 18 aastane leidlaps loetakse selle linna kodanikuks, kus ta leitud.

Eesti Vabariigi kodakondsusse vastuvõtmisel määrab Siseminister, millise omavalitsuse kodanikkonda isik kuulub, kui kodakondsusse vastuvõetud isiku kuuluvust omavalitsuse kodanikuks ei ole võimalik määrata vastavate seaduste alusel.

§ 8. Isik arvatakse lahkunuks linna kodanike hulgast, kui ta käesoleva või teiste seaduste alusel loetakse teise linna või muu omavalitsuse kodanikuks.

§ 9. Igal linnal on oma vapp ja lipp.

Vapid ja lipud kinnitab Vabariigi President.

Vapi ja lipu tarvitamise korra määrab Siseminister.

Vapi ja lipu kujutis ühes kirjeldusega avaldatakse Riigi Teatajas.

2. jagu. Linnaomavalitsus.

§ 10. Linna administratiivpiires kohaliku valitsemisala korraldamist ja kohalikkude elualade arendamist teostab linnaomavalitsus, kuivõrd seadusega selleks ei ole loodud eriasutisi.

Uuestinimetatud linnades võib Vabariigi Valitsus riiklikel kaalutlusil või kohaliku elu korraldamise huvides linnaomavalitsuse organite ellukutsumise edasi lükata, millisel juhul Unna valitsemise ajutine korraldus -määratakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

§11. Seadustega määratud alustel ja korras kuulub linnaomavalitsuse võimkonda eriti:

- 1) linna ehitusplaani ja selle hilisemate muudatuste määramine, linna korrastamine vastavalt ehitusplaanile ja järelevalve teostamine hoonestamise üle linnas;
- 2) linna tänavate, avalike väljakute, parkide ja aedade ning muude üldiseks kasutamiseks määratud paikade korraldamine, nende valgustamise eest hoolitsemine ja neis liiklemise korraldamine;
- 3) sildade, kraavide, tiikide ja linna muude veekogude korraldamine;
- 4) üldkasutatavate hoonete ja ehitiste ehitamine;
- 5) kaevude ja vesivarustusseadmete ehitamine ja korra määramine puhtaveeseadmete võrguga ühinemiseks;
- 6) kanalisatsioonide ehitamine ja korra määramine sunduslikuks ühinemiseks kanalisatsioonivõrguga;
- 7) trammide, autobuseliinide ja teiste liiklemis- ja veovõimaluste asutamine ja järelevalve teostamine eraveoettevõtete tegevuse üle;
- 8) elektri- ja gaasijaamade ja muude valgustus- ja jõuallikate asutamine;
- 9) linna puhtuse eest hoolitsemine ja puhtuse järelevalve teostamine, supelasutiste, pesumajade, desinfektsiooni- ja utilisaatsiooniasutiste ja muude sanitaarasutiste asutamine, tolmu ja suitsu vastu võitlemine;
- 10) linna elanike arstiabi eest hoolitsemine, haiglate, ambulatooriumide, sanatooriumide ja muude raviasutiste, apteekide ja laboratooriumide asutamine;
- 11) nakkushaiguste ja laste surevuse vastu võitlemine;
- 12) toiduainete valmistamise ja nende müügi, kaubandus- ja tööstusettevõtete, majade ja õuede tervishoiulise järelevalve teostamine ja üldse abinõude tarvitusele võtmine linna tervishoiuolude parandamiseks;
- 13) avalike matmispaikade, krematooriumide ja lahkamiskambrite asutamine ning nende tervishoiulise järelevalve teostamine;
- 14) loomaarstliku järelevalve korraldamine ja loomade arstimise eest hoolitsemine, avalike tapamajade ja nendega ühenduses olevate asutiste ja ettevõtete asutamine ning ülalpidamine;
- 15) elukalliduse vastu võitlemine;
- 16) linna toitlustamise eest hoolitsemine, toiduainete ja muude esimese järgu tähtsusega tarbainete müügi korraldamine, veskite, leivaküpsetamis-asutiste, toiduainete müügikohtade, söögimajade ja muude toitlustamisasutiste asutamine;
- 17) korteriolude eest hoolitsemine, elumajade ehitamine ja nende ehitamise soodustamine, linna elanike kütteainetega varustamise korraldamine;
- 18) tulikahjude vastu kaitse- ja ettevaatusabinõude tarvitusele võtmine, korstnate pühkimise korraldamine, omavalitsuse tuletõrje asutamine, ülalpidamine ja vabatahtlike tuletõrjeühingute toetamine, tuletõrje märguandmise korraldamine, varade tule vastu kindlustamise organiseerimine ja edendamine;
- 19) abinõude tarvitusele võtmine elanike kaitseks looduslike õnnetuste vastu, supelkohtade ehitamine ja nende järele valvamine ja abinõude tarvitusele võtmine elanike uppumisohu vältimiseks;

20) töötaolu vastu võitlemine ja töövahenduse teostamine;

21) hoolekande korraldamine, puudustkannatavate, vanade ja töövõimetute ning üldse hoolekandelist abi vajavate isikute eest hoolitsemine, laste- ja vanadekodude, lasteaedade, töömajade, öömajade ja teiste hoolekandeaasutiste asutamine;

22) kaubanduse ja tööstuse edendamiseks abinõude tarvitusele võtmine, laatade, turgude ja näituste korraldamine, krediitiasutiste, kaubaladude, külmutushoonete ja muude kaubandust ja tööstust soodustavate asutiste asutamine ja ülalpidamine, kaasaaitamine börside asutamiseks;

23) isikliku ja ühiskondliku julgeoleku ja avaliku korra eest hoolitsemine;

24) koolide ja õppeasutiste, raamatukogude, lugemislauade, muuseumide, teatrite ja teiste haridus- ning kunstiasutiste asutamine, võimlate, spordi- ja mänguplatside korraldamine ja muul teel linna elanikkonna haridusliku ja kultuurilise taseme tõstmise eest hoolitsemine;

25) ajaloolise või arhitektoonilise väärtusega ehitiste, nende varemete ja muististe kaitsmine ja korraldamine;

26) taimelavade ja kasvuhoonete asutamine, puude ja põõsaste istutamine, lille- ning muruplatside asutamine ja muul viisil linna välise ilu eest hoolitsemine;

27) kerjamise, prostitutsiooni, liigjoomise ja ulakuse vastu võitlemine ning muul teel linna elanike kõlbelse taseme tõstmise eest hoolitsemine;

28) juriidilise abi korraldamine;

29) linna elualade üle statistiliste uurimiste toimetamine;

30) linnaomavalitsusele eriseadustega pealepandud ülesannete teostamine;

31) kõigi muude ülesannete teostamine kohaliku valitsemise aja korraldamisel ja kohalike elualade arendamisel, kuivõrd need ülesanded ei ole seadustega pandud muile asutistele või ametnikele.

§ 12. Vabariigi Valitsus võib Siseministri ettepanekul vabastada linna-oinavalitsusi kolmanda astme linnades üksikute neile sunduslike ülesannete täitmisest teatavaks tähtjaks.

§ 13. Linnaomavalitsus võib omandada ja võõrandada nii kinnis- kui ka vallasvara, sõlmida lepinguid, asutada ja valitseda üldkasulikke asutisi kui ka ärilisi ettevõtteid, nõuda ja kosta kohtus.

Kohtuasjade ajamisel kohaldatakse linnaomavalitsusele riigiasutiste kohtuasjade kohta ettenähtud eeskirju.

§ 14. Linnaomavalitsusel on õigus linnaomavalitsusse ja linna elanikkonda puutuvais küsimustes pöörduda vastavate asutiste poole soovivaldustega.

§ 15. Linnaomavalitsusel on Õigus oma kulude katteks võtta makse ja peale panna koormatise käesolevas ja teistes vastavais seadustes ettenähtud alustel ja korras.

§ 16. Oma ülesannete edukamaks teostamiseks linnaomavalitsused võivad koonduda sihtühenditesse omavahel või teiste omavalitsustega.

Valitsemise huvides võib Vabariigi Valitsus Siseministri ettepanekul ette panna kõigile linnaomavalitsustele või mõnede neist koonduda sihtühenditesse ühe või mitme neile ühise ülesande teostamiseks või omal algatusel neid liita sihtühenditesse samaks otstarbeks.

Linnaomavalitsuste kokkulepped sihtühendite asutamiseks, samuti sihtühendite põhikirjad kuuluvad kinnitamisele Siseministri poolt, vajaduse korral kokkuleppel vastava ministriga.

§ 17. Oma tegevuse edukama ja otstarbekama korraldamise eest hoolitsemiseks ja oma ühiste huvide edustamiseks linnaomavalitsused koonduvad linnaomavalitsuste liitu Vabariigi Valitsuse poolt antava põhikirja alusel.

Samal otstarbel võivad linnaomavalitsused koonduda liitudeks teiste omavalitsustega Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud põhikirja alusel.

§ 18. Oma ühiste sihtide igakülgeks läbiarutamiseks võivad linnaomavalitsused korraldada linnaomavalitsustegelaste nõupidamisi ja kongresse.

§ 19. Linnaomavalitsusel on pitsat linnavapi kujutisega. Pitsati kuju ja tarvitamise korra määrab Siseminister.

2. peatükk.

Linnaomavalitsuse organid.

1. jagu.

Üldeeskiri.

§ 20. Linnaomavalitsuse organiteks on:

- 1) linnavolikogu;
- 2) linnapea või linnavanem;
- 3) linnavalitsus;
- 4) revisjonikomisjon.

2. jagu.

Linnavolikogu.

§ 21. Linnavolikogu on linnaomavalitsuse esinduskogu. Linnavolikogu koosneb linnavolinikest.

§ 22. Linnavolikogu valimisi toimetatakse sellekohases eriseaduses ettenähtud alustel ja korras.

§ 23. Linnavolikogu valitakse viieks kalendriaastaks, missugust tähtaega arvatakse eelmise linnavolikogu viie kalendriaastase tähtaja lõpust.

Kui Siseminister tähendatud tähtaja lõpuks uue linnavolikogu valimisi kinnitanud ei ole, täidab endine linnavolikogu oma ülesandeid kuni uue linnavolikogu valimiste kinnitamiseni.

§ 24. Linnavolinike arv on:

	linnades kuni 5.000 elanikuga	— 12
	5.001 kuni 10.000 elanikuga	— 15
10.001	„ 20.000	— 20
20.001	„ 50.000	— 30
50.001	„ 65.000	— 40
65.001	„ 100.000	— 50
100.001 ja enam	„	— 60

Linnavolinike arvu määrab Siseminister iga kord enne valimiste väljakuulutamist, võttes aluseks linna elanike tegeliku arvu.

§ 25. Linnavolinike kohuste täitmine toimub tasuta.

§ 26. Linnavolinikud annavad enne oma kohuste täitmisele asumist järgmise ametitootuse: „Mina töotan ustavaks jääda Eesti Vabariigile ja tema seaduslikule valitsusele ning oma südametunnistuse järgi kohusetruult täita ülesandeid, mis seadus paneb minule kui linnavolinikule”.

Tootuse võtab linnapea või linnavanem.

§ 27. Linnavoliniku volitused loetakse lõppenuks;

- 1) kui linnavolinik keeldub andmast ametitootust;

- 2) kui linnavolinik kõrvaldatakse linnavolikogust või ta volitused tühistatakse käesoleva või teiste vastavate seaduste põhjal;
- 3) kui tulevad ilmsiks asjaolud, mis võtavad temalt õiguse osa võtta sama linnavolikogu valimistest;
- 4) kui linnavolinik oma volituste aja kestel vabandatava põhjuseta puudub järgemööda kolmelt linnavolikogu koosolekult;
- 5) kui linnavolinik lahkub omal soovil;
- 6) linnavoliniku surmaga.

Küsimuse, kas linnavolikogu koosolekult puudumise põhjus on vabandatav, otsustab linnavalitsus. Linnavolikogu koosseisu täiendamine toimub linnavolikogude valimisseaduses ettenähtud korras.

§ 28. Linnavolikogu võimkonda kuulub:

- 1) linnanõunike arvu kindlaksmääramine linnapeale, abilinnapeale ja linnanõunikele, linnavanemale ja abilinnavanemale tasu määramine, linnapea, abilinnapea ja linnanõunike, linnavanema ja abilinnavanema valimine;
- 2) revisjonikomisjoni liikmete arvu kindlaksmääramine, nende valimine ja neile tasu määramine;
- 3) linna aukodanike valimine;
- 4) linnavalitsuse töökorra ja revisjonikomisjoni tegevuse lähema korra kindlaksmääramine ja neile üldjuhtnõuandmine;
- 5) linnaomavalitsuse maksude ja koormatiste määramise otsustamine;
- 6) linnaomavalitsuse eelarvetepanekute vastuvõtmine;
- 7) linnaomavalitsuse eelarve täitmise ja linnavalitsuse tegevuse aruande heakskiitmine; linnavalitsuse tegevuse kontrollimine;
- 8) linnaomavalitsuse poolt määratavatest maksudest vabastamine, maksuvõlgade kustutamine ja maksude asjas määratud trahvide ärajätmine, kui võrd selleks pole ette nähtud erikorda;
- 9) linna elanike üldkoormatiste asendamine maksudega ja tähendatud koormatiste võtmine linnaomavalitsuse üldtulude kanda;
- 10) linna elanikel linnaomavalitsuse huvides lasuvate koormatiste võtmine linnaomavalitsuse üldtulude kanda või tähendatud koormatiste asendamine erimaksudega käesoleva seaduse § 226—230 ettenähtud alustel;
- 11) linnaomavalitsusele kuuluvate kui ka tema valitsemisel olevate kapitalide ja muude varade, samuti linnaomavalitsuse asutiste ja ettevõtete valitsemise korra määramine;
- 12) kinnisvarade omandamise, võõrandamise ja pantimise otsustamine, samuti eeskirjade andmine ja hinnete määramine tükeldatud kruntide müügiks, mis linna ehitusplaani järgi hoonestamisele kuuluvad; rendi- ja üürilepingute sõlmimise otsustamine kolmanda astme linnades, kui lepingu aeg ületab 6 aastat, teise astme linnades -12 aastat ja esimese astme linnades ning pealinnas — 18 aastat;
- 13) linnaomavalitsuse erikapitalide asutamise otsustamine;
- 14) linnaomavalitsuse tarveteks, laenu tegemise otsustamine ja muude linnaomavalitsusele võetavate kohustuste kavade heakskiitmine;
- 15) tasunormide määramine üürisõidukite ja muude avalike liiklemisvahendite käsutamise eest;
- 16) tasunormide määramine: a) linnaomavalitsuse asutiste, ettevõtete ja seadeldiste käsutamise eest; b) laevaseisukohtadena või laevade laoplatssidena käsutamiseks antud kruntide käsutamise eest; c) laevade seisu eest lin-

nast läbiviivatel veeteedel kauemat aega, kui see tarvilik laadimiseks, lossimiseks või muude laevas oidu nõu ete rahuldamiseks; d) laevade talvitumise eest linnaomavalitsuse, kulul ehitatud laevaseisukohtades ja sadamates; e) palgiparvetamise eest linnast läbiviivatel- veeteedel;

17) linnaomavalitsuse heaks kingituste ja pärandite vastuvõtmise otsustamine, kui nendega on seotud kohustused või nad nõuavad linnaomavalitsuselt kulusid;

18) nõuete algatamise küsimuse tarbe korral uuesti ülevõtmine ja ümber-otsustamine;

19) õigus algatada linnaomavalitsuste valitud ametnike kohtulikule vastutusele võtmist;

20) määruste andmine käesolevas ja teistes seadustes ettenähtud juhtudel;

21) linna ehitusplaani määramine ja muutmise;

22) linna kanalisatsioonivõrgu piirkonnas asuvate kinnisvarade omanike kohustamine tähendatud võrguga ühenduse loomiseks, määrares kindlaks üksikute kinnisvarade ühendamise järjekorra ja tähtajad, samuti ka kanali-satsiooni käsutamise tasu suuruse nende kinnisvarade liikide järgi;

23) linnaomavalitsusse ja linna elanikkonda puutuvais küsimustes sooviavaldustega esinemise otsustamine;

24) linnaomavalitsuse ametnike ja teenijate koosseisu kindlaksmääramine;

25) kaubandusliku järelevalve teostamine, kuivõrd see vastavate seadustega on ülesandeks tehtud linnaomavalitsusele;

26) linnaomavalitsuse ülesannete määramine käesoleva seaduse § 11 p. 31 piires ja ülesannete ulatuse määramine, kuivõrd see ei ole määratud seadustes;

27) muud käesoleva ja teiste seadustega linnavolikogule pandud ülesanded.

§ 29. Linnavolikogu kutsub kokku linnapea või linnavanem.

Kirjalikud kutsed ühes päevakorraga saadetakse välja linnavolinikele vähemalt 3 päeva enne koosoleku päeva.

Tungivail juhtudel, mille üle otsustab linnapea või linnavanem, võib linnavolikogu koosolekust teatamine toimuda ka hiljem ning igasugusel viisil.

§ 30. Linnavolikogu kutsutakse kokku tarviduse järgi.

Uue linnavolikogu valimise järel kutsutakse linnavolikogu kokku linnapea, linnavanema, abilinnapea, abilinnavanema, linnanõunike ja revisjonikomisjoni liikmete valimiseks hiljemalt uue volikogu esimese tegevusaasta 15. jaanuariks, juhul aga, kui tähendatud aasta 1. jaanuariks uue volikogu valimised ei ole veel kinnitatud, siis hiljemalt 2 nädala jooksul arvates valimiste kinnitamisest.

Vähemalt poolte linnavolinike või järelevalveasutuse või revisjonikomisjoni nõudel kutsutakse linnavolikogu kokku hiljemalt 7 päeva jooksul arvates nõude saamise päevast. Ühes linnavolikogu kokkukutsumise nõudmisega teatatakse linnapeale või linnavanemale asjad, millede arutamiseks või otsustamiseks nõutakse linnavolikogu kokkukutsumist.

§ 31. Juhtudel, kui asjaolud ei kannata viivitust ning ei ole võimalik linnavolikogu kokku kutsuda, otsustab asja linnavalitsus, teatades seesugustest otsustest järelevalveasutusele ning linnavolikogule järgmisel koosolekul.

§ 32. Linnavolikogu koosolek loetakse otsusevõimeliseks, kui temast võtab osa peale koosoleku juhataja vähemalt pool linnavolinike seaduslikust arvust, välja arvatud juhud, kui seadus määrab teisiti.

Kui koosolekule ilmub vähem linnavolinikke, kui tähendatud käesoleva paragrahvi esimeses lõikes, kutsutakse volikogu kokku uueks koosolekuks. Kui ka teiskordsele koosolekule ei ilmu linnavolinikke nõutud määral, siis pealinnas, esimese ja teise astme linnades linnapea esitab linnavolikogu esmakordse koosoleku päevakorda võetud asja otsustamiseks linnavalitsusele, kolmanda astme linnades linnapea või linnavanem otsustab asja ise, kui asi ei kannata viivitamist. Kui linnapea või linnavanem ei saa asja otsustada taandumise tõttu, otsustab asja abilinnapea või abilinnavanem. Linnavalitsuse, samuti linnapea, linnavanema, abilinnapea ja abilinnavanema seesugustest otsustest teatatakse järelevalveasutisele ja linnavolikogule järgmisel koosolekul. Kui ka linnavalitsus ja abilinnapea või abilinnavanem ei saa asja otsustada taandumise tõttu, esitatakse asi otsustamiseks järelevalveasutisele.

§ 33. Linnapea, abilinnapea, linnavanem, abilinnavanem ja linnanõunikud ka sel juhul, kui nad ei kuulu linnavolikogu koosseisu, võtavad osa linnavolikogu koosolekust linnavoliniku õigustega.

§ 34. Linnavolikogu otsused tehakse lihthäälteenamusega, välja arvatud käesolevas seaduses ettenähtud juhud.

Häälte poolnemisel avalikul hääletamisel otsustab koosoleku juhataja hääl.

Häälte poolnemisel salajasel hääletamisel loetakse ettepanek tagasi-lükatuks välja arvatud valimised, millisel juhul juhataja otsustab asja liisuga.

Hääletamisel erapooletuks jäänud linnavolinikud loetakse ettepaneku vastu hääletajaiks.

§ 35. Järgmised asjad otsustatakse koosolijate $\frac{2}{3}$ häälteenamusega, kusjuures linnavolikogu koosolekust peab osa võtma vähemalt $\frac{2}{3}$ linnavolikogu seaduslikust koosseisust:

1) linnaomavalitsusele kuuluvate kinnisvarade võõrandamise ja pantimise otsustamine, välja arvatud tükeldatud kruntide võõrandamine, mis linna ehitusplaani järgi on määratud hoonestamiseks ja linna plaanikindlaks väljaehitamiseks;

2) linna ehitusplaani järgi hoonestamiseks ja linna plaanikindlaks väljaehitamiseks ettenähtud tükeldatud kruntide hinnete määramine;

3) linnaomavalitsusele laenude tegemise otsustamine, samuti linnaomavalitsuse nimel käenduste ning tagatiste andmise-otsustamine;

4) üldtarvilike ehitiste ja ettevõtete asutamiseks ja eksploateerimiseks eraettevõtjatega lepingute sõlmimise otsustamine, kui lepingu kestus ületab 12 aastat või ehitise, hind ületab linnaomavalitsuse eelmise aasta korralise eelarve tulude summa või 100.000 krooni;

5) käesoleva seaduse § 346 ettenähtud naturaalkoormatite asendamine maksudega.

§ 36. Linnapeal või linnavanemal on õigus seisma panna järelevalve-asutise kinnitamisele mittekuuluvaid linnavolikogu otsuseid, kui ta leiab, et tähendatud otsused on vastuolus seadustega või kahjulikud linna või üldhuvidele, ning anda asi linnavolikogule uueks otsustamiseks.

Asja linnavolikogule uueks otsustamiseks andmisest teatatakse järelevalveasutisele ühes protokollis arakirja saatmisega.

Kui linnavolikogu ka asja teiskordsel arutamisel jääb endise otsuse juurde, pööratakse otsus seatud korras täitmisele, kui järelevalveasutis ei ole täitmist seisma pannud.

§ 37. Pealinna volikogu koosolekuid juhatab linnapea (§ 67 teine lõige), kui ülelinnapea (§ 60 kõlinal lõige) ei võta volikogu koosoleku juhatamist endale.

Teistes linnades juhatab linnavolikogu koosolekuid linnapea või linna-vanem.

Juhul, kui linnapea, abilinnapea, linnavarteni, abilinnavanem ega linnapea asetäitja ei või osa võtta linnavolikogu koosolekul asja arutamisest või otsustamisest, valib volikogu linnavolinike seast koosoleku juhataja.

Protokoll kirjutab linnasekretär.

Linnasekretäri tegevusse ja palgasse puutuvate küsimuste' arutamise ja otsustamise ajaks määrab protokollija koosoleku juhataja.

§ 38. Linnavolikogu koosoleku päevakorra koostab linnapea või lin-navanem, kusjuures linnapea või linnavanem otsustab päevakorda võtmiseks esitatud asjade kuuluvuse linnavolikogu võimkonda.

Asjad võetakse päevakorda:

- 1) linnapea või linnavanema enda algatusel;
- 2) linnavalitsuse otsusel;
- 3) linnavolikogu otsusel;
- 4) vähemalt 1/4 ettepanekul linnavolikogu seaduslikust koosseisust;
- 5) revisjonikomisjoni ettepanekul;
- 6) järelevalveasutuse nõudel;
- 7) eraisikute ja -asutiste palvel nende huve puutuvais asjus.

§ 39. Paragrahvis 38 tähendatud ettepanekuid, mis nõuavad uusi kulusid või kulude suurenemist või eelarves ettenähtud tulude vähenemist, ei võeta linnavolikogu päevakorda ilma linnavalitsuse nõusolekuta.

Ettepanekute puhul, mis nõuavad uusi kulusid või kulude suurenemist või eelarves või lisaelarves ettenähtud tulude vähenemist, peavad ettepanekute esitajad näitama reaaltuluallikad, millest katta need kulud või tulude vähenemine.

§ 40. Linnavolikogu koosoleku avab ja lõpetab koosoleku juhataja.

§ 41. Koosolekul arutatakse küsimusi koosoleku päevakorras tahendatud järjekorras.

Linnavolikogu võib koosoleku päevakorda täiendada või muuta asjade järjekorda ainult linnapea või linnavanema nõusolekul.

Päevakord muudetakse ja täiendatakse järelevalveasutise nõudmisel.

§ 42. Ettepanekuid koosolekul arutusel oleva küsimuse kohta võidakse esitada kuni arutuseloleva küsimuse kohta läbirääkimiste lõpetamiseni. Ettepanekud esitatakse koosoleku juhatajale kirjalikult ja need peavad olema sisulises ühenduses küsimusega, mille juurde nad esitatakse.

Koosoleku juhataja nõusolekul võib esitada ettepanekuid ka suuliselt.

§ 43. Koosoleku juhataja annab sõnasoovi jaoks sõna küsimise järjekorras, kuid juhataja võib muuta järjekorda asja arutamise huvides.

§ 44. Koosoleku juhataja lõpetab läbirääkimised, kui sõnasoovijaid enam ei ole, või koosoleku sellekohase otsuse põhjal või kui juhataja leiab, et küsimus on küllaldaselt selgitatud,

§ 45. Linnavolikogu koosoleku juhataja ei pane ilma linnavalitsuse nõusolekuta hääletamisele linnavolinike ettepanekuid, mis nõuavad uusi kulusid või kulude suurenemist või eelarves ettenähtud tulude vähenemist.

§ 46. Pärast hääletamisele asumist ei anta kellelegi sõna enne hääletamise lõppu.

Hääletamisele asumist konstateerib juhataja vasaralöögiga pärast sõnu „Asun hääletamisele“.

Enne hääletamist avaldab koosoleku juhataja kõik ettepanekud, parandused ja täiendused.

Parandused ja täiendused hääletatakse enne, kui need ettepaneku osad, mille kohta parandused ja täiendused on tehtud.

Kui ettepanekuid, parandusi või täiendusi on mitu, siis hääletatakse kõigepealt need, mille vastuvõtmine teeb tarbetuks teiste hääletamise, ja selle järel need, mis erinevad algettepanekust kõige rohkem. Kui seesugust vahet ei ole, siis hääletatakse need esitamise järjekorras.

§ 47. Hääletamine koosolekul toimub avalikult, kuid poolte koosolevate liikmete nõudmisel võib hääletamine toimuda ka salajaselt.

Hääletamine võib 1/3 koosolevate liikmete soovil olla ka nimeline.

Nimelise hääletamise nõudmisel on eesõigus salajase hääletamise nõudmise ees.

Valimised, samuti ka linnaomavalitsuse ametnikele ja teenijaile palkade, toetuste ja autasude määramine toimuvad salajasel hääletamisel.

§ 48. Korrapidamine linnavolikogu koosolekul on koosoleku juhataja hooleks.

§ 49. Koosoleku juhatajal on õigus kõnelejaid peatada kõneainest kõrvalekaldumisel, korrarikumisel ja haavavate sõnade tarvitamisel, kõnelejaile teha märkusi ebakohaste sõnade ja ütluste eest, kutsuda neid korrale ja neilt sõna ära võtta.

§ 50. Koosoleku juhatajal on õigus kõrvaldada koosolekult koosoleku korda rikkuvaid linnavolinikke. Kui üksikute linnavolinike kõrvaldamine koosolekult ei mõju koosoleku korda parandavalt, on juhatajal õigus koosolek katkestada või lõpetada.

Koosolekult kõrvaldatud linnavolinikku võidakse linnapea või linnavanema otsusel karistada rahatrahviga kuni 20 krooni suuruses.

Trahv läheb linnaomavalitsuse kasuks ja nõutakse sisse administratiivkorras.

§ 51. Isikud, kes ei ole rahul koosoleku juhataja või volikogu korraldustega koosoleku korra asjus, võivad esitada kaebuse järelevalveasutisele.

§ 52. Kui koosoleku kestel tuleb ette korrarikumisi pealtkuulajate poolt või koosoleku käigu segamist, samuti kui seda nõuab asja arutamise käik või asja iseloom, võib koosoleku juhataja nõuda pealtkuulajate lahkumist koosoleku ruumist.

§ 53. Linnavolikogu koosolekuid võidakse kinniseks kuulutada.

Volikogu koosolek kuulutatakse kinniseks linnavalitsuse või järelevalve-asutise nõudel.

§ 54. Linnavolinik ei võta osa arutamisest ega otsustamisest:

1) asjus, milles osaline on ta ise, ta abikaasa, sugulane ülenevas või alanevas joonel või sugulane küljjoones kuni neljanda astmeni või hõimlane kuni teise astmeni;

2) asjus, mis puutuvad tema eestkostmisel või hooldamisel olevaisse isikuisse või tema kasulapsisse või käsu vanemaisse;

3) asjus, milles ta oli või on asjaosalise seaduslik esindaja või volinik;

4) asjus, millest on huvitatud linnavolinik isiklikult või mõni p. 1 ja 2 tähendatud isikuist või linnavoliniku volitaja.

Küsimuse, kas linnavolinik kuulub taandamisele eelmises lõikes tähendatud põhjustel, otsustab linnavolikogu vastava voliniku koosolekust osavõtuta.

Juhtudel, kui linnavolikogu osutub neil põhjustel otsusevõimetuks, otsustab asja linnavalitsus, teatades neist otsustest järelevalveasutisele.

§ 55. Linnapea, abilinnapea, linnavanem, abilinnavanem ning linnanõunikud ei või osa võtta linnavolikogu koosolekul asjade arutamise ega otsustamisest paragrahvi 54 esimeses lõikes ettenähtud põhjustel ega nende tegevusse puutuvate küsimuste otsustamisest.

§ 56. Linnavolikogu võib tema võimkonda kuuluvaid asju ja küsimusi anda esialgseks selgitamiseks linnavolikogu poolt linnavolinikest moodustatud komisjonidele või üksikuile linnavolinikele, samuti asutada linnavalitsuse ettepanekul linnavalitsuse juurde nõuandvaid komisjone linnavolikogu võimkonda kuuluvais asjus.

§ 57. Linnavolikogu võib eriküsimuste selgitamiseks kutsuda koosolekuile asjatundjaid sõnaõigusega, samuti võib ta lubada neid kutsuda sõnaõigusega osa võtma paragrahvis 56 tähendatud komisjonidest.

§ 58. Linnavolikogu koosolekute kohta koostatakse protokoll.

Protokolli märgitakse:

- 1) koosoleku koht, aasta, kuupäev ja kokkukutsumistund;
- 2) koosoleku tegeliku alguse ja lõpu aeg;
- 3) koosoleku päevakord;
- 4) koosoleku juhataja ja protokolli kirjutaja nimed;
- 5) koosolekust osavõtnud ja koosolekult puudunud linnavolinike nimed;
- 6) tehtud ettepanekud ja vastuvõetud otsused kui ka koosoleku juhataja poolt koosoleku korra kohta tehtud korraldused; "-

7) millisel hääletamisviisil ja millise häälteenamusega otsus tehtud.

Protokollidele kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokolli kirjutaja.

Protokollid pannakse välja linnavalitsuse ruumes linnavolikogu koosolekust osavõtnuile vaatamiseks hiljemalt neljandal päeval pärast koosolekut. Koosolekust osavõtnud linnavolinikel on õigus protokolliga kohta avaldada kirjalikke märkusi 2 päeva jooksul arvates protokolliga väljapanemisest.

§ 59. Linnavolikogude kodukorra määrab Siseminister.

2. jagu.

Linnapea pealinnas ja esimese astme linnades.

§ 60. Linnapea pealinnas määrab ametisse Vabariigi President kuueks aastaks juhtimisvõimetega isikute hulgast, kes on vähemalt 30 aastat vanad, omavad kõrgemat haridust ning tarvilikku oskust ja vilumust valitsemise alal.

Linnapeaks võidakse määrata ka isik, kel puudub kõrgem haridus, kuid kes omab pikaajalist staaži valitsemise alal.

Pealinna linnapea kannab ülemlinnapea nimetust.

Linnapea esimese astme linnades määrab ametisse Vabariigi Valitsus Siseministri ettepanekul kuueks aastaks käesoleva paragrahvi esimeses ja teises lõikes tähendatud isikute hulgast.

§ 61. Linnapea peab vastama järgmistele nõudeile:

- 1) peab olema hääleõiguslik Eesti Vabariigi kodanik;
- 2) peab oskama riigikeelt;
- 3) peab olema tervislikult töövõimeline;

4) peab olema täitnud sõjaväes ajateenistuskohuse, kui ta sellest kohu-sest ei ole vabastatud seaduslikul alusel.

§ 62. Linnapeaks ei või määrata isikut;

- 1) kes seadusjõusse astunud kohtuotsuse järgi on kaotanud õiguse olla riigi- või omavalitsusteenistuses;
- 2) kes on eeluurimise või kõhtu all süütegude parast, mille eest seaduses on ette nähtud karistusena vangimaja või raskem karistus;
- 3) kes on riigi või omavalitsuse huvidele kahjuliku tegevuse pärast Vabariigi Presidendi või Vabariigi Valitsuse otsusega ametist vabastatud ega ole saanud luba uuesti omavalitsusteenistusse astumiseks;
- 4) kes on tunnustatud maksujõuetuks, seni kui maksujõuetus kestab.

§ 63. Linnapea ei või seista muus omavalitsuse või riigi palgalises teenistuses.

§ 64. Enne ametikohuste täitmisele asumist annab linnapea ametitöötuse riigiametnikele määratud vormi järgi. Kui linnapea pärast ametiaja möödumist määratakse uuesti samale kohale või kui ta on vahenditult tulnud mõnelt teiselt ametikohalt riigi- või omavalitsusteenistuses kus ta on andnud samasuguse ametitöötuse, on ta ametitöötuse andmisest vaba.

Ametitöötuse võtab Siseminister.

§ 65. Linnapea ametivahekord lõpeb:

- 1) surma läbi;
- 2) ametiaja möödumisel;
- 3) omal soovil;
- 4) kui ta ametis olemiseks ilmnevad § 62 ettenähtud takistused või kui ta kaotab hääleõiguse;
- 5) parandamata haiguse puhul, mis takistab teenistuskohuste täitmist;
- 6) distsiplinaarkorras vastavate seaduste, järgi;
- 7) seadusjõusse astunud kohtuotsuse järgi;
- 8) käesoleva seaduse § 389 ettenähtud juhul.

§ 66. Linnapea võimkonda kuulub;

- 1) linnaomavalitsuse tegevuse üldjuhtimine ja ühtlustamine ning lähema järelevalve teostamine linnaomavalitsuse asutiste ja ettevõtete, linnaomavalitsuse ametnike ja teenijate tegevuse üle;
- 2) linnaomavalitsuse nimetatavate ametnike ja teenijate ametisse nimetamine ja ametist vabastamine, kuivõrd seadus ja linnavalitsuse töökord ei maara teisiti;
- 3) linna esindamine üldse ja eriti linnaomavalitsuse esindamine — vastavail juhtudel linnavolikogu otsuste põhjal — riigi ja teiste omavalitsuste asutiste ning ettevõtete, samuti eraasutiste ja -isikute ees ilma erilise volitusega, linnaomavalitsuse nimel volituste väljaandmine, samuti linnaomavalitsuse esindamine kohtuasutistes ilma erilise volitusega ja volituste andmine kohtutes esinemiseks ühistel alustel riigiasutistega;
- 4) linnavolikogu koosolekute päevakorra koostamine;
- 5) linnavolikogu koosolekute kokkukutsumine ja juhatamine;
- 6) linnavalitsuse koosolekute kokkukutsumine ja juhatamine;
- 7) seaduste, määruste ja riigiasutiste korralduste avaldamine linnas, kuivõrd seesugune avaldamine on kohuseks tehtud linnaomavalitsusele, samuti riigi ning teiste omavalitsuste seaduslike nõudmiste täitmise korraldamine;
- 8) seaduste ja määruste järelevalve korraldamine, kuivõrd seesugune järelevalve on tehtud kohuseks linnaomavalitsusele;

9) muud ülesanded, mis käesoleva või teiste seadustega või linnavalitsuse töökorraga on pandud linnapeale.

§ 67. Pealinnas valib linnavolikogu ülemlinnapea ettepanekul ülem-linnapeale abiks abilinnapea linnanõunikkude hulgast linnavolikogu volituste kestuse ajaks.

Pealinna abilinnapea kannab linnapea nimetust.

Esimese astme linnades nimetab linnapea enesele asetäitja linnanõunike hulgast selleks juhuks, kui ta haiguse tõttu või muul põhjusel oma ülesandeid ei saa täita.

Abilinnapea valimine kuulub Vabariigi Valitsuse kinnitamisele, linnapea asetäitja nimetamine kuulub Siseministri kinnitamisele.

Kui linnapead ei ole kohal, kuid asjaolud ei käärinata viivitust, teeb abilinnapea korraldusi linnapea eest, teatades sellest viivitamata linnapeale.

Kui linnapea haiguse või mõne muu põhjuse tõttu ajutiselt oma kohuseid ei saa täita, täidab ta kohuseid abilinnapea.

Linnapeal on õigus panna oma ülesanded üksikult või liikide kaupa abilinnapeale.

§ 68. Linnapea ja abilinnapea taanduvad asjade otsustamisest käesoleva seaduse § 55 tähendatud põhjustel. Kui linnapea taandumise tagajärjel asi võib jääda otsustamata, otsustab asja abilinnapea või linnapea asetäitja. Kui ka abilinnapea või linnapea asetäitja peab taanduma, otsustab asja mõni linnanõunik, kes ei pea taanduma.

§ 69. Linnapea ja abilinnapea kannavad ametimärke ja ametiriietust, mille kuju kinnitab Vabariigi Valitsus Siseministri ettepanekul.

Ametimärkide ja ametiriietuse kandmise korra määrab Siseminister. Ametimärkide ja ametiriietuse kuju ning kandmise kord avaldatakse Riigi Teatajas.

3. jagu.

Linnapea teise astme linnades.

§ 70. Linnapea teise astme linnades valib linnavolikogu kuueks aastaks juhtimisvõimetega isikute hulgast, kes on vähemalt 30 aastat vanad, omavad küllaldast oskust ja vilumust omavalitsuse tegevuse alal ning omavad peale selle kõrgemat haridust või pikaajalist staaži valitsemise alal.

Linnapea valimine kuulub Siseministri kinnitamisele.

§ 71. Linnapea teise astme linnades peab vastama käesoleva seaduse § 61 tähendatud nõudeile.

§ 72. Linnapeaks teise astme linnades ei või valida § 62 tähendatud isikuid.

§ 73. Kui linnapea ametiaja lõppemisel või linnapea koha vabanemisel linnavolikogu antud tähtajaks linnapead ei vali, määrab linnapea ametisse Vabariigi Valitsus Siseministri ettepanekul.

§ 74. Linnapea mittekinnitamise korral võetakse ette uued valimised hiljemalt 2 nädala jooksul arvates Siseministri otsuse saamisest linnavalitsuses. Kui Siseminister ei kinnita ka teiskordsel valimisel valitud kandidaati või kui linnavolikogu ei vali antud tähtajaks uut kandidaati, määrab linnapea ametisse Vabariigi Valitsus Siseministri ettepanekul.

§ 75. Siseministril on õigus tarbe korral määrata linnapea vabale kohale asetäitja kuni linnapea kinnitamiseni või määramiseni.

§ 76. Linnapeale kohaldatakse käesoleva seaduse § 63, 64 ja 65 ees kirjad.

§ 77. Linnapea võimkonda kuuluvad käesoleva seaduse § 66 ettenähtud ülesanded.

§ 78. Linnapea määrab enesele asetäitja linnanõunikkude hulgast selleks- juhaks, kui ta haiguse tõttu või muul põhjusel ei saa oma ülesandeid täita.

Asetäitja määramine kuulub Siseministri kinnitamisele.

§ 79. Linnapea ja ta asetäitja taanduvad asjade otsustamisest käesoleva seaduse § 55 tähendatud põhjustel. Kui linnapea taandumise tagajärjel asi võib jääda otsustamata, otsustab asja linnapea asetäitja. Kui ka linnapea asetäitja peab taanduma, otsustab asja mõni linnanõunik, kes ei pea taanduma.

§ 80. Linnapea teise astme linnades kannab ametirietust ja ametimärki käesoleva seaduse § 69 ettenähtud alustel.

4. jagu.

Linnapea ja linnavanem kolmanda astme linnades.

§ 81. Maakonnalinnade hulka kuuluvais kolmanda astme linnades valib linnavolikogu kuueks aastaks linnapea. Linnapea valitakse juhtimisvõimetega isikute hulgast, kes on vähemalt 25 aastat vanad ja omavad küllaldast haridust ning oskust ametiülesannete täitmiseks.

Maakonnalinnade hulka mittekuuluvais kolmanda astme linnades valib linnavolikogu samadel alustel ja samaks tähtjaks linnavanema.

§ 82. Linnapeale ja linnavanemale abiks valib linnavolikogu kuueks aastaks abilinnapea ja abilinnavanema isikute hulgast, kes vastavad paragrahvi 81 esimeses lõikes tähendatud nõudeile.

§ 83. Linnapea, linnavanema, abilinnapea ja abilinnavanema valimine kuulub Siseministri kinnitamisele.

§ 84. Linnapea ja abilinnapea, linnavanem ja abilinnavanem peavad vastama käesoleva seaduse § 61 tähendatud nõudeile.

§ 85. Linnapeaks ja abilinnapeaks, linnavanemaks ja abilinnavanemaks ei või valida käesoleva seaduse § 62 tähendatud isikuid.

§ 86. Abilinnapea ei või olla linnapeaga ega abilinnavanem linna-vanemaga sugulane otsejoones või kuni teise astmeni küljjoones, või abielus, või esimese astme hõimlusvahekorras või lapsendusvahekorras.

§ 87. Linnapeale ja abilinnapeale, linnavanemale ja abilinnavanemale kolmanda astme linnades kohaldatakse käesoleva seaduse § 63, 64, 65, 73, 74, 75 eeskirju, misjuures § 64 tähendatud ametitöötuse võtab linnavanemalt ja abilinnavanemalt maavanem.

§ 88. Linnapea ja linnavanema võimkonda kolmanda astme linnades kuuluvad käesoleva seaduse § 66 ettenähtud linnapea ja § 104 ettenähtud linnavalitsuse ülesanded.

Peale selle kuulub linnavanema ülesannetesse:

- 1) administratiivkaristamine Kriminaalkohtupidamise seadustikus ettenähtud alustel;
- 2) linnas ilmsikstulnud ja linnavanemale teatavaks saanud süütegudest politsei- või kohtuvõimudele teatamine; kuni politsei- või kohtu võimude kohalejõudmiseni vajalike korralduste tegemine korra jaluleseadmiseks, inimeste ning vara julgeoleku kindlustamiseks, süüteoajalgede säilitamiseks ja süüdlaste kinnipidamiseks nende tabamisel süüteoalt, kui on karta, et nad enne politsei- või kohtuvõimude kohalejõudmist võivad põgeneda, misjuures

kinnipeetud isikud tuleb viivitamata anda politsei või vastava kohtuvõimu korraldusse;

3) korralduste tegemine elanike vara kaitseks tule- ja looduslike õnnetuste vastu, tulikahjude kustutamiseks ja looduslike õnnetuste vastu võitlemiseks kohalike elanike appikäsutamine, kuivõrd need ülesanded ei ole vastavate seadustega pandud teistele riigi- või omavalitsusametnikele ja -teenijatele ja eraisikutele.

§ 89. Käesoleva seaduse § 104 p. 2, 3, 6, 9 ja 10, § 182 teises lõikes, § 336, 342, 368 ja 369 ettenähtud asjad, samuti küsimuse, kas linnavoliniku linnavolikogu koosolekult puudumise põhjus on vabandata, otsustab linnapea või linnavanem, ara kuulunud abilinnapea või abilinnavanema arvamuse. Kui abilinnapea või abilinnavanema arvamus ei uhtu linnapea või linnavanema arvamusega, võib abilinnapea või abilinnavanem nõuda oma arvamuse protokollilt kandmist. Asjus, mis kuuluvad esitamisele linnavolikogule või järelevalveasutusele; lisandatakse linnapea või linnavanema otsusele ka tähendatud arvamus.

§ 90. Abilinnapea aitab linnapead ja abilinnavanem linnavanemat nende ülesannete täitmisel.

Kui linnapead või linnavanemat ei ole kohal, kuid asjaolud ei kannata viivitust, teeb abilinnapea või abilinnavanem korraldusi linnapea või linnavanema eest, teatades sellest viivitamata linnapeale või linnavanemale.

Linnapeal on õigus panna oma ülesanded üksikult või liikide kaupa abilinnapeale. Sama õigus on linnavanemal abilinnavanema suhtes.

§ 91. Linnapea ja abilinnapea, linnavanem ja abilinnavanem taanduvad asjade otsustamisest käesoleva seaduse § 55 ettenähtud juhtudel. Kui taandumise tagajärjel asi võib jääda otsustamata, esitab linnapea või linnavanem asja otsustamiseks järelevalveasutisele.

§ 92. Kolmandasse astmesse kuuluvate maakonnalinnade linnapead ja abilinnapead kannavad Vabariigi Valitsuse poolt Siseministri ettepanekul kinnitatud ametimärki ja ametiriietust.

Teiste kolmandasse astmesse kuuluvate linnade linnavanemad ja abi-linnavanemad kannavad Siseministri poolt kinnitatud ametimärki.

Ametimärkide ja ametiriietuse kandmise korra määrab Siseminister.

Ametimärkide ja ametiriietuse kuju ning kandmise kord avaldatakse Riigi Teatajas.

6. jagu. Linnavalitsus.

§ 93. Linnavalitsus pealinnas koosneb ülemlinnapeast ja 3 kuni 5 linnanõunikust, nende hulgas abilinnapea.

Linnavalitsus esimese astme linnades koosneb linnapeast ja 3 kuni 5 linnanõunikust.

Linnavalitsus teise astme linnades koosneb linnapeast ja 2 kuni 3 linnanõunikust.

§ 94. Linnanõunike arvu määrab linnavolikogu ja kinnitab Siseminister.

§ 95. Linnanõunikud pealinnas ja esimese astme linnades valitakse ametisse linnapea ettepanekul linnavolikogu poolt linnavolikogu keskuse ajaks juhtimisvõimetega isikute hulgast, kes omavad kõrgemat erioskuslikku haridust ja tarvilikku oskust ning vilumust nende juhtimisele kuuluvatel aladel.

§ 96. Linnanõunikud teise astme linnades valitakse ametisse linnapea ettepanekul linnavolikogu poolt linnavolikogu volituste kestuse ajaks juhti-

misvõimetega isikute hulgest, kes omavad omavalitsusasjade juhtimise oskust ning vilumust ja küllaldast haridust nende ülesannete täitmiseks.

§ 97. Linnanõunikud peavad vastama käesoleva seaduse § 61 tähendatud nõudeile.

§ 98. Linnanõunikuks ei või valida käesoleva seaduse § 62 ettenähtud isikuid.

§ 99. Linnanõunikud ei või olla linnapeaga sugulased otsejoones või kuni teise astmeni küljjoones, või abielus, või esimese astme hõimlusvahekorras või lapsendusvahekorras.

§ 100. Linnanõunikud kuuluvad Siseministri kinnitamisele.

§ 101. Linnanõunikele kohaldatakse käesoleva seaduse § 63, 65, 73, 74 ja 75 eeskirju.

§ 102. Enne ametikohuste täitmisele asumist annavad linnanõunikud ametitöötuse käesoleva seaduse § 64 esimeses lõikes ettenähtud alustel.

Ametitöötuse võtab linnapea.

§ 103. Enne ametiaja lõppu laiskunud linnanõuniku asemele valitakse sama ametiaja kesteks uus.

§ 104. Linnavalitsuse võimkonda kuulub:

- 1) linna korrastamise ja heakorra teostamine;
- 2) linnaomavalitsuse ettevõtete ja varade valitsemine;
- 3) linnaomavalitsuse eelarve-ettepanekute ja eelarve täitmise aruannete esitamine linnavolikogule;
- 4) linnavolikogu arutamisele kuuluvate küsimuste ettevalmistamine;
- 5) linnavolikogu otsuste täitmine;
- 6) linnaomavalitsuse heaks võetavate maksude määramine vastavalt seadustele ja linnavolikogu otsustele;
- 7) riigi ja teiste maksude vastuvõtmise ja sissenõudmise korraldamine vastavate seaduste põhjal, samuti nende maksude edasiandmise korraldamine;
- 8) linnaomavalitsuse tulude laekumise, maksude sissenõudmise ning koormatiste täitmise eest hoolitsemine ja linnaomavalitsuse eelarvesummade käsutamine seaduste, määruste ja linnavolikogu otsuste kohaselt;
- 9) kinnisvarade üüri- ja rendilepingute sõlmimise otsustamine: teise astme linnades, kui lepingu kestus ei ületa 12 aastat ja esimese astme linnades ning pealinnas, kui lepingu kestus ei ületa 18 aastat;
- 10) vallasvara kohta käivate lepingute sõlmimine, kuivõrd Riigi hangete seadus ei määra teisiti;
- 11) muud seadustega linnavalitsusele pandud ülesanded.

§ 105. Linnavalitsuse võimkonda kuuluvate üksikute alade lähem juhtimine teostub linnavalitsuse osakondade kaudu.

Osakondade juhatajaks võivad olla ainult linnapea, abilinnapea ja linnanõunikud.

Osakondade arv ja tööjaotus määratakse linnavalitsuse töökorraga.

Osakondade juhatajate ametijaotus määratakse linnavalitsuse otsusega, mis kuulub linnavolikogu kinnitamisele.

§ 106. Linnavalitsuse töökorra alusel võidakse teise astme linnades ülesanded üksikute linnaomavalitsusalade lähema juhtimise alal jaotada linnapea ja linnanõunikute vahel ka ilma osakondi kujundamata või panna kõigi alade lähem juhtimine linnapeale, kes seda teostab koos linnasekre-

täriaga. Samuti võidakse linnavalitsuse töökorra alusel mõnede alade lähem juhtimine panna linnasekretärile.

§ 107. Linnavalitsuse üksikasjalik töökorraldus ja linnavalitsuse kollegiaalsele arutamisele kuuluvad asjad määratakse linnavalitsuse töökorraga. Töökorra koostab linnavalitsus, kiidab heaks linnavolikogu ja kinnitab järele-valveasutis. Kui linnavolikogu ei kõrvalda kinnitamiseks esitatud töökorras leiduvaid puudusi järelevalveasutise poolt määratud tähtjaks, paneb tähendatud linna kohta linnavalitsuse töökorra kehtima järelevalveasutis.

§ 108. Linnavalitsuse koosolek on otsusevõimeline, kui sellest võtavad osa pealinnas ja esimese astme linnades linnapea ja vähemalt 2 linnanõunikku ja teise astme linnades linnapea ning vähemalt 1 linnanõunik.

§ 109. Linnavalitsuse koosolekut juhatab linnapea.

§ 110. Linnavalitsuse koosoleku otsustamisele kuuluvad asjad otsustatakse häälteenamusega, misjuures häälte poolnemisel otsustab juhataja hääl.

§111. Juhtudel, kui asjaolud ei käimata viivitust ning ei ole võimalik linnavalitsuse koosolekut kokku kutsuda, otsustab linnavalitsuse võimkonda kuuluva asja linnapea, teatades sellest järgmisel linnavalitsuse koosolekul.

§ 112. Linnapeal on õigus seisma panna linnavalitsuse otsuseid, kui ta leiab, et need on vastuolus seadusega või kahjulikud linnaomavalitsuse või üldhuvidele, ja esitada asi Siseministrile otsustamiseks. Siseminister otsustab, kas anda asi linnavalitsusele uueks otsustamiseks või määrata linnavalitsuse otsus täitmisele.

§ 113. Linnapea, abilinnapea ja linnanõunikud taanduvad asjade otsustamisel käesoleva seaduse § 55 tähendatud põhjustel.

Kui linnapea, abilinnapea ja linnanõunike taandumise tagajärjel jääb -otsustamata linnavalitsuse otsustamisele kuuluv asi, otsustab asja linnavalitsuse koosseisu kuuluv isik, kes ei pea taanduma, teatades oma otsusest järelevalveks Siseministeeriumile. Kui linnapea ja linnanõunikud peavad kõik taanduma, esitatakse asi otsustamiseks Siseministeeriumile.

8. jagu. Revisjonikomisjon.

§ 114. Linnavolikogu valib volikogu kestuse ajaks linnavolinike hulgast linnavalitsuse majandusliku tegevuse kui ka linnaomavalitsuse eelarve täitmise kontrollimiseks vähemalt kolmeliikmelise revisjonikomisjoni.

Revisjonikomisjoni liikmed valivad endi seast oma esimesel koosolekul esimehe, kui see pole valitud linnavolikogu poolt, ja kirjatoimetaja.

Revisjonikomisjoni liikmeile võib linnavolikogu määrata tasu.

§ 115. Revisjonikomisjonil on õigus kutsuda osa võtma oma töödest asjatundjaid ja anda üksikute alade ja küsimuste revideerimist oma üksikuile liikmeile.

§ 116. Revisjonikomisjoni esimese koosoleku kutsub kokku linnapea või linnavanem hiljemalt 2 nädala jooksul pärast revisjonikomisjoni valimise otsuse jõustumist. Järgmised revisjonikomisjoni koosolekud kutsub kokku komisjoni esimees.

§ 117 Revisjonikomisjoni koosolekud on otsusevõimelised, kui on koos vähemalt 3 liiget, nende hulgas komisjoni esimees. Komisjoni otsused kantakse protokollis ja kirjutatakse alla osavõtnud komisjoniliikmete poolt.

Otsused tehakse lihthäälteenamusega, häälte poolnemisel otsustab juhataja hääl.

§ 118. Kui revisjonikomisjoni liikmel ei ole võimalik ilmuda revisjonikomisjoni koosolekule, siis peab ta sellest aegsasti teatama revisjonikomisjoni esimehele. Revisjonikomisjoni liige, kes vabandatava põhjuseta puudunud kolmelt üksteisele järgnevalt koosolekult, loetakse komisjoni sellekohasel otsusel komisjoni koosseisust tagasiastunuks.

§ 119. Revisjonikomisjon esitab revisjoni teostamise ja selle tagajärgede kohta aruandeid linnavolikogule.

§ 120. Revisjonikomisjoni tegevuse lähema korra määrab linnavolikogu.

3. peatükk.

Linnaomavalitsuse kohalikud organid.

§ 121. Pealinnas, esimese ja teise astme linnades võib linnavolikogu linnaomavalitsuse ülesannete soodsamaks täitmiseks ellu kutsuda linna üksikute osade jaoks linnaomavalitsuse kohalikud organid.

Linnaomavalitsuse kohalike organite ellukutsumise otsus kuulub Vabariigi Valitsuse kinnitamisele Siseministri ettepanekul.

§ 122. Linnaomavalitsuse kohalikeks organiteks on linnaosa volikogu, linnaosa valitsus ja linnaosa revisjonikomisjon.

§ 123. Linnaosa volikogu koosneb linnavolikogu valimise seaduse alusel valitavaist linnaosa volinikest.

Linnaosa volikogu valitakse 5 kalendriaastaks, mis arvatakse eelmise volikogu 5 kalendriaastase tähtaja lõpust.

Linnaosa volinike arv on 12 kuni 15.

Volinike arvu määrab Siseminister enne valimiste väljakuulutamist.

§ 124. Linnaosa valitsus koosneb linnaosa volikogu poolt volikogu volituste kestuse ajaks valitavast linnaosa vanemast ja ta abist.

Linnaosa vanemale ja ta abile kohaldatakse kolmanda astme linnade linnapea ja .Unnavanema ning abilinnapea ja abilinnavanema kohta ettenähtud eeskirju.

§ 125. Linnaosa revisjonikomisjon koosneb linnaosa volikogu poolt linnaosa volinike hulgast volikogu volituste kestuse ajaks valitavast kolme-liikmelisest revisjonikomisjonist.

§ 126. Linnaosa volikogu, linnaosa valitsus ja linnaosa revisjonikomisjon tegutsevad käesolevas seaduses kolmanda astme linnades linnavolikogu, linnapea ja linnavanema ning revisjonikomisjoni kohta ettenähtud eeskirjade alusel, välja arvatud käesoleva seaduse § 88 teise lõike eeskirjad.

Neile pandavad ülesanded määrab Siseminister linnavolikogu ettepanekul.

§ 127. Kui linnavolikogus arutatakse asju, mis puudutavad linnaosa, kus tegutsevad linnaomavalitsuse kohalikud organid, sus võib linnavolikogu koosolekust sõnaõigusega osa võtta linnaosa vanem.

Samadel juhtudel võib linnaosa vanem osa võtta linnavalitsuse koosolekust.

Linnapeal on õigus sõnaõigusega võtta osa kõigist linnaosa volikogu koosolekuist.

5 128. Linnaomavalitsuse kohalikel organitel lasuvate ülesannete täitmiseks tarvisminevad krediidid antakse tähendatud organite käsutusse linnavalitsuse korraldusel pärast seda, kui linnaosa valitsuse poolt koostatud ja linnaosa volikogu poolt vastuvõetud eelarve on linnavolikogu poolt läbi vaadatud ja Siseministri poolt kinnitatud.

§ 129. Linnaosa valitsuse poolt koostatud., linnaosa revisjonikomisjoni poolt läbivaadatud ja linnaosa volikogu poolt vastuvõetud ja linnavolikogu poolt heakskiidetud eelarve täitmise aruanne, esitatakse Siseministrile kinnitamiseks § 130 korras.

§ 130. Linnaosa volikogu otsuste ärakirjad esitab linnaosa vanem seitsme päeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist linnaosa volikogu poolt kahes eksemplaris linnavalitsusele. Linnavalitsus vaatab linnaosa volikogu otsused läbi seitsme päeva jooksul ja kui ta leiab, et mõni linnaosa volikogu otsus ei ole seaduspärane või riivab linna üldhuvisid, annab ta selle linnavolikogule otsustamiseks. Linnavalitsus saadab linnaosa volikogu otsustest ärakirjad seitsme päeva jooksul Siseministeeriumile, ühtlasi tähendades, milliste otsustega linnavalitsus nõustub, ja millised on antud arutamiseks linnavolikogule. Linnaosa volikogu otsused., millega linnavalitsus on nõustunud, kuuluvad Siseministeeriumi järelevalvele üldises korras.

§ 131. Administratiivkaebused linnaosa volikogu ja linnaosa valitsuse otsuste peale, millistega linnavolikogu või linnavalitsus nõustunud, esitatakse linnaomavalitsuse vastavate organite vastu. Küsimustes, mis kuuluvad linnaosa valitsuse iseseisvale otsustamisele, esitatakse kaebused linnaosa valitsuse vastu samadel alustel ja korras nagu linnaomavalitsuse vastava organi vastu.

§ 132. Linnaosa volikogu ja linnaosa valitsus on linnavalitsuse nõudel kohustatud võtma arutamisele ja otsustamisele küsimusi, mis seotud vastava linnaosaga.

4. peatükk. **Linnaomavalitsuse ametnikud ja teenijad.**

1. jagu. Linnaomavalitsuse nimetatavad ametnikud ja teenijad.

1. jaotis.

Üldeeskiri.

§ 133. Linnaomavalitsuse teenistuses on linnasekretär ja tarvilik arv muid nimetatavaid ametnikke ning teenijaid.

Linnaomavalitsuse ametnike ja teenijate koosseisud määrab linnavolikogu linnavalitsuse ettepanekul ning kinnitab järelevalveasutis.

2. jaotis. **Linnasekretär.**

§ 134. Linnasekretäri kinnitab ametisse määramata ajaks Siseminister linnapea või linnavanema ettepanekul.

Kui linnapea või linnavanem ei esita linnasekretäri Siseministrile kinnitamiseks 1 kuu jooksul, arvates linnasekretäri koha vabanemisest, nimetab linnasekretäri ametisse Siseminister.

§ 135. Linnasekretäril võib olla linnavolikogu määramisel pealinnas ja esimese astme linnades kuni 2 abi, teistes linnades 1 abi.

Linnasekretäri abi ametisse määramine toimub samas korras kui linnasekretäri ametisse määramine.

§ 136. Linnasekretär ja ta abi peavad vastama järgmistele nõudeile:

- 1) peavad olema Eesti Vabariigi kodanikud;
- 2) peavad oskama riigikeelt;
- 3) peavad olema vähemalt 20 aastat vanad;
- 4) peavad omama omavalitsussekretäri kutset;

5) peavad olema tervislikult töövõimelised;

6) peavad olema täitnud sõjaväes ajateenistuskohuse, kui nad ei ole sellest vabastatud seaduslikul alusel.

Peale selle pealinnas, esimese ja teise astme linnades linnasekretär ja ta abi peavad omama kõrgemat juriidilist haridust ja esimese astme linnades vähemalt 5 ja teise astme linnades vähemalt 3 aastast staaži omavalitsus- või riigiteenistuse vastavatel aladel.

§ 137. Omavalitsussekretäri kutse omandatakse eksami õiendamisega sellekohase riikliku katsekomisjoni ees. Eksamikava ja komisjoni koosseisu määrab Siseminister. Kutse omandamiseks on nõutav vähemalt keskkooli või sellele vastava õppeasutise üldharidus ja peale selle eriline teoreetiline ja praktiline ettevalmistus.

§ 138. Linnasekretäriks ja ta abiks ei või kinnitada isikut:

1) kes seadusjõusse astunud kohtuotsuse järgi ei või olla riigi- ja oma-valitsusteenistuses;

2) kes on eeluurimise või kõhtu all süütegude pärast, mille eest seaduses on ette nähtud karistusena vangimaja või raskem karistus;

3) kes on riigi või omavalitsuse huvidele kahjuliku tegevuse pärast Vabariigi Presidendi või Vabariigi Valitsuse otsusega ametist vabastatud ja ei ole saanud luba uuesti astuda omavalitsusteenistusse;

4) kes on Siseministri poolt vabastatud linnasekretäri ametist nõrga ametioskuse tõttu ja ei ole omandanud uut omavalitsussekretäri kutset;

5) kes on pillajana hooldamise all;

6) kes on sama linna linnavolinik;

7) kes on linnapeaga või abilinnapeaga, linnavanemaga või abilinna-vanemaga sugulane otsejoones või kuni teise astmeni küljoones, või abielus, või esimese astme hõimlusvahekorras või lapsendusvahekorras.

Peale selle linnasekretär ei või olla linnasekretäri abidega ega linnasekretäri abid omavahel eelmise lõike p. 7 tähendatud vahekorras.

Järelevalveasutusel on õigus lubada erandeid eelmise lõike nõudest.

§ 139. Linnasekretär ja ta abi annavad enne teenistuskohuste täitmisele asumist ametitöotuse riigiametnike kohta seatud vormi järgi.

Isikud, kes on vahenditult tulnud üle mõnelt teiselt ametikohalt riigi- või omavalitsusteenistuses, kus nad on varem andnud samasuguse ametitöotuse, on vabad ametitöotuse andmisest.

Ametitöotuse võtab linnapea või linnavanem.

§ 140. Linnasekretär allub vahenditult linnapeale või linnavanemale, kuna linnasekretäri abi allub vahenditult linnasekretärile.

§ 141. Linnasekretäri ülesandeks on:

1) linnapea, linnavalitsuse ja linnavolikogu kantseleilise ning haldusliku asjaajamise juhtimine ja korraldamine;

2) linnavolikogu ja linnavalitsuse koosolekute protokollide pidamine;

3) muud seadustega, määrustega, linnavalitsuse töökorraga ja linnapea, linnavanema ja linnavalitsuse otsustega linnasekretärile pandud ülesanded.

Peale selle kuulub linnasekretäri ülesannetesse:

1) teise astme linnades — linnaomavalitsuse arvepidamine, kui see ülesanne ei ole linnavalitsuse otsusega pandud mõnele muule linnaomavalitsuse ametnikule, ja linnaomavalitsuse üksikute alade juhtimine, kui see ülesanne on temale pandud;

2) kolmanda astme linnades — linnaomavalitsuse arvepidamine, samuti ka linnaomavalitsuse üksikute alade juhtimine, kui see ülesanne on temale pandud,

§ 142. Kolmanda astme linnades võib linnasekretär linnapea ja abilinnapea, samuti ka linnavanema ja abilinnavanema äraolekul teha linnapea või linnavanema asemel hädavajalisi korraldusi neis asjus, mis ei käimata viivitust, neist viivitamata teatades linnapeale või linnavanemale.

§ 143. Pensioni väljateeninud linnasekretäri ja ta abi võib Siseminister teenistushuvides ametist vabastada.

§ 144. Linnasekretäri ja ta abi teenistusvahekord lõpeb:

- 1) surma läbi;
- 2) distsiplinaarkorras vastavate seaduste järgi;
- 3) omal soovil pärast ühekuulist ülesütlemist või varem Siseministri

loal:

4) seadusjõusse astunud kohtuotsuse järgi;

5) kui nende ametis olemiseks ilmnevad § 138 p. 1, 3, 5, 6 ja 7 ettenähtud takistused või kui nad on lahkunud Eesti kodakondsusest või kui nad parandamata haiguse tõttu ei saa täita oma ametikohuseid;

6) kui linnasekretär või ta abi puudub: mõjuva põhjuseta üle 2 nädala, mõjuval põhjusel üle 3 kuu, välja arvatud sõjaväeteenistuskohuste täitmisel viibimine sõjaväeteenistuse seaduses ettenähtud juhtudel, haiguse korral üle 26 nädala järgemööda või korduvau haigusjuhtudel üle 30 nädala aastas;

7) kui linnasekretär või ta abi peab linnapea või linnavanema keelu vastaselt ärilist ettevõtet või seisab erateenistuses;

8) käesoleva seaduse § 143, 389 ja 390 ettenähtud juhtudel;

9) 65-aastaseks saamisel.

3. jaotis.

Linnaomavalitsuse muud nimetatavad: ametnikud ja teenijad.

§ 145. Linnaomavalitsuse muud nimetatavad ametnikud ja teenijad nimetab ametisse määramata või kindlaksmääratud ajaks linnapea või linna-vanem, kuivõrd vastavad seadused või linnavalitsuse töökord ei näe selleks ette teist korda.

§ 146. Linnaomavalitsuse ametnikud ja teenijad peavad vastama järgmistele nõudeile:

1) peavad olema Eesti Vabariigi kodanikud;

2) peavad oskama riigikeelt;

3) peavad omama haridust, mis on ette nähtud riigiteenistusse astumiseks ;

4) peavad olema tervislikult töövõimelised selle teenistuse jaoks, kuhu nad soovivad astuda;

5) peavad olema täitnud sõjaväes ajateenistuskohuse, kui nad on täisealised ja ei ole ajateenistus kõhu sest vabastatud seaduslikul alusel.

Eriseadustes ja linnavalitsuse töökorras on ette nähtud, millistel ametikohtadel nõutakse suuremat haridust, erioskusi, vastavat kutset või vastavate katsete õiendamist.

§ 147. Linnaomavalitsuse ametnikeks ja teenijaiks ei või nimetada käesoleva seaduse § 138 p. 1, 2, 3, 5 ja 6 ettenähtud isikuid.

§ 148. Linnaomavalitsuse ametnikud ja teenijad annavad enne teenistuskohuste täitmisele asumist ametitootuse käesoleva seaduse § 139 esimeses ja teises lõikes ettenähtud alustel.

Ametitöotuse võtab ametisse määraja ülemus.

§ 149. Linnaomavalitsuse ametnike ja teenijate ülesanded määrab linnapea või linnavanem, kuivõrd vastavais seadustes või linnavalitsuse töökorras ei ole määratud teisiti.

§ 150. Linnaomavalitsuse ametnike ja teenijate teenistus vahekord lõpeb tsiviilseadustes ja teenistuslepingus või vastavais eriseadustes ettenähtud alustel.

2. jagu.

Linnaomavalitsuse valitavate ja nimetatavate ametnike ja teenijate õigused ja kohused.

§ 151. Linnaomavalitsuse valitavad ning nimetatavad ametnikud ja teenijad saavad linnaomavalitsuselt teenistustasu linnavolikogu poolt määratud koosseisude kohaselt.

Kui linnanõunik ei juhi mõnda linnaomavalitsuse ala, makstakse talle tasu ainult linnavalitsuse koosolekuist osavõtmise eest.

§ 152. Pealinnas määrab ülemlinnapea tasu suuruse Vabariigi President. Vabariigi Valitsuse poolt ametisse määratud linnapea, abilinnapea, linnavanema, abilinnavanema ja linnanõunike tasu suuruse määrab Vabariigi Valitsus.

Pealinna ülemlinnapea tasu on võrdne Vabariigi Valitsuse liikme tasuga.

§ 153. Teenistusest ilma kaaluva põhjuseta puudumise aja eest teenistustasu ei maksta. Paragrahvi 159 p. 3, 4 ja 5 tähendatud kaaluvail põhjustel puudumise korral makstakse teenistustasu kuni kahe kuuni. Haiguse tõttu puudumisel makstakse teenistustasu edasi ühistel alustel riigiteenijatega.

§ 154. Ametisse määrav ülemus võib linnaomavalitsuse nimetatava ametniku või teenija ajutiselt tagandada teenistuskohuste täitmisest kuni kohtuotsuse seadusjõusse astumiseni või asja lõpetamiseni., kui linnaomavalitsuse ametniku või teenija kriminaalkorras vastutusele võtmiseks on vastavale kohtuasutisele esitatud teadaanne vastutusele võtmiseks süüteo, mille eest seaduses on karistusena ette nähtud vangimaja või raskem karistus, või kui ametnik või teenija on niisuguses süüteo eeluurimise või kõhtu all.

§ 155. Paragrahvi 154 või 388 põhjal ajutiselt teenistusest tagandatud linnaomavalitsuse ametnikele ja teenijaile katkestatakse tasumaksmine kuni süüasja lõpetamiseni või kohtuotsuse jõustumiseni.

Süüasja lõpetamise või kõhtu poolt õigeksmõistmise korral, samuti ka juhul, kui tagandatu mõistetakse süüdi mõnes teises süüteo, mille eest oleks võidud määrata karistus distsiplinaarkorras, makstakse ajutiselt tagandatud ametnikule või teenijale tagantjärele terve see rahaline teenistustasu, mis temal ilma tagandamiseta õigus oleks olnud saada.

Ajutiselt tagandatud linnaomavalitsuse nimetatav ametnik või teenija vabastab tema käsutada oleva teenistuskorteri linnapea või linnavanema poolt määratava tähtaja jooksul, kusjuures see tähtaeg ei tohi olla alla 2 nädala; tema käes käsutada olevad põllumajapidamised jäävad aga tema kätte kuni majandusaasta lõpuni, millise käsutusõiguse eest temalt süüdimõistmise korral nõutakse õiglast tasu.

Linnaomavalitsuse ametniku või teenija lahkumisel võib tema ise või ta surma korral tema pärijad käsutada tema käes olevat teenistuskorteri l kuu jooksul; see õigus puudub isikuil, kes lahkuvad omal soovil.

Ajutiselt teenistusest tagandatud, samuti ametist lahkunud linnaomavalitsuse ametnik või teenija või ta pärijad on kohustatud tähtjaks vabastama

nende käsutada oleva korteri ja põllumajapidamised, vastasel korral on linnapeal või linnavanemal õigus neid välja tõsta administratiivkorras.

§ 156. Ametlike ülesannete täitmise korral väljaspool linna piire saavad linnomavalitsuse ametnikud ja teenijad sõidu- ja päevaraha linnavolikogu poolt määratud suuruses.

§ 157. Linnaomavalitsuse ametnikud ja teenijad saavad pensioni vastava seaduse põhjal; arstiabi saavad nad linnaomavalitsuselt ühistel alustel riigiteenijatega.

§ 158. Linnaomavalitsuse ametnikel ja teenijail on õigus saada puhke-aega ühistel alustel riigiteenijatega.

Vabariigi Presidendi või Vabariigi Valitsuse poolt ametisse määratud linnapead võivad käsutada oma puhkeaega Siseministri teadmisel, teised linnapead ja linnavanemad järelevalveasutise teadmisel.

Abilinnapea, abilinnavanema ja linnanõunike, samuti ka linnaomavalitsuse nimetatavate ametnike ja teenijate puhkeaja määrab linnapea või linnavanem, kuivõrd see ei ole korraldatud teisiti linnavalitsuse töökorras.

§ 159. Linnaomavalitsuse ametnikud ja teenijad võivad puududa oma kohuste täitmiselt ainult kaaluvail põhjustel.

Kaaluvaiks põhjusteks loetakse:

- 1) haigus;
- 2) sõjavaeteenistuskohuste täitmine;
- 3) tulikahju, liiklemisvahendite seisak ja vääramatu jõu juhud, kui need takistavad teenistusse ilmumist;
- 4) vahi all olemine;
- 5) vanemate, abikaasa või laste surm või raske haigus.

Erandina võidakse tunnustada kaaluvaiks ka muid põhjusi.

Põhjuste kaaluvuse üle otsustab linnapea või linnavanem, kuivõrd see ei ole määratud teisiti linnavalitsuse töökorras.

Haiguse tõttu puudumise tõenduseks võib nõuda arstitunnistust.

Haiguse tõttu puudumise kestust tõendatakse arstitunnistusega.

§ 160. Linnaomavalitsuse vara ostmise, samuti linnaomavalitsusega varaliste lepingute sõlmimise suhtes kohaldatakse linnaomavalitsuse ametnikele ja teenijatele riigiametnike kohta kehtivaid eeskirju.

§ 161. Linnaomavalitsuse nimetatavad ametnikud ja teenijad võivad olla erateenistuses ja pidada ärilisi ettevõtteid, neid juhtides isiklikult või voliniku või perekonnaliikmete kaudu, ainult linnapea või linnavanema loal.

Kui selline kõrvaltegevus takistab ametniku või teenija ametikohuste täitmist, keelab linnapea või linnavanem või järelevalveasutis temale seesuguse tegevuse jätkamise.

§ 162. Linnaomavalitsuse ühes asutises ei või alluvusvahekorras teenida :

- 1) ülenevad ja alanevad sugulased;
- 2) mees ja naine;
- 3) vennad ja õed.

Nende ühtesattumisel paigutatakse alluv ametnik või teenija teisele samapalgalisele kohale, kui see aga võimalik ei ole, siis vabastatakse ta teenistusest.

§ 163. Linnaomavalitsuse ametnikud ja teenijad vastutavad oma tegevuse eest ühistel alustel riigiteenijatega.

§ 164. Linnaomavalitsuse ametnike ja teenijate teenistuse kohta peetakse teenistuskirju riigiteenijatele ettenähtud alustel ja korras.

Linnaomavalitsuse ametnike ja teenijate teenistuskirju peetakse linnavalitsuses.

Linnaomavalitsuse teenistusest lahkuvaile ametnikele ja teenijaile antakse nende soovil ärakiri teenistuskirjast.

5. peatükk.

Linnaomavalitsuse määrused.

§ 165. Linnavolikogul on õigus anda määrusi:

- 1) linna plaanikindlaks väljaehitamiseks kooskõlas linna ehitusplaaniga;
- 2) tööstus- ning kaubandusettevõtete asutamise keelupiirkondade määramiseks;
- 3) eraehituste püstitamise tingimuste ja korra määramiseks, eramaa-alade, tükeldamise ja tükeldatud maa-alade hoonestamise kohta, ehitiste äärmise kõrguse ja kordade arvu määramiseks üksikuis ehitusrajoonides; eluruumide kõrguse määramiseks majades ja nende valgustamise kohta, tõsteseadiste sisseseadmise ja üldse ehituste varustamise kohta tehniliste abinõudega, ehitiste korrashoiu ja välisilme kohta, tulemüüride ehitamise kohta, tähtaegade määramiseks, mille jooksul puuehitised kuuluvad lammutamisele või asendamisele kiviehitiste rajoonides, puude ja põõsaste istutamise kohta hoonete esistele, tänavatele ja väljakutele, aedade, tarade ja plankude korrashoiu ja välisilme kohta, kõnniteede ehitamise ja elanikele kohuslike muude tööde teostamise kohta;
- 4) tuleõnnetuste vastu võitlemiseks, nagu katuste, ahjude ja korstnate ehitamise, korrashoidmise ja järelevaatuse kohta, paikade määramiseks, kus ei ole lubatud asutada kergesti süttivate ainete ladusid, tähendatud ainete hoidmise ja müügi tingimuste määramiseks, samuti abinõude määramiseks nende plahvatamise ja süttimise hädaoahu vältimiseks, rahva kogumiskohtade tulekaitse abinõudega varustamise kohta ja abinõude kohta tuleõnnetuste vältimiseks nendes kohtades, öövahtide pidamise kohta, läbikäikude rajamiseks siseõuede ja tänava vahel, jne.;
- 5) loodusõnnetuste vältimiseks ning inimeste ja varade päästmiseks loodusõnnetuste juhtudel;
- 6) linna avalike ehitiste, kunstimälestiste ja muististe kaitseks ning loodusemälestiste ja haruldaste looma- ning taimeliikide säilitamiseks;
- 7) tänavate, väljakute, puisteede, parkide, sildade, parvede ja muude üldkasutamiseks määratud paikade ning seadiste puhtuse- ja korrashoiuks;
- 8) majades ja õuedes veevärgi ja kanalisatsiooni sisseseadete ehitamise, korrashoiu ja käsutamise kohta ja sademevee ärajuhtimise kohta;
- 9) laatade ja turgude asukohtade määramiseks ja nende korrastamiseks, samuti neil kauplemise aja ja korra määramiseks;
- 10) erasadamate ja üleveoseadiste ehitamiseks ja korrashoidmiseks, laevasõidu ja parvetamise korraldamiseks kohalikel veeteedel;
- 11) liiklemise, valgustuse, veevarustuse, kanalisatsiooni jne. alal avalikuks tarvitamiseks määratud ettevõtete tegevuse ja nende käsutamise korra määramiseks;
- 12) liiklemis- ja veovahendite ning voori- ja veoäri alal, samuti sõidu- ja veoriistade seisukohtade määramiseks;
- 13) liiklemise korra ja julgeoleku kindlustamiseks;
- 14) majade nummerdamise korra määramiseks ja maja ühiste koridoride, treppide, trepikodade ning eeskodade valgustamiseks;

- 15) avalikkudes kohtades korra ja julgeoleku kindlustamiseks;
 - 16) nakkushaiguste ärahoidmiseks ja nende vastu võitlemiseks;
 - 17) alkoholismi, uimastus ainete tarvitamise ja prostitutsiooni vastu võitlemiseks;
 - 18) tervishoiulise olukorra kindlustamiseks tööstus- ja kaubandusettevõtteis, teatris, kinodes ja muudes lõbustuskohtades; koolides, õppeasutistes ja raviasutistes, piimatalitustes ja koorejaamades, apteekides, laboratooriumides ja arstikabinettides, elukorterites, võõrastemajades, möbleeritud tubades, sissesõiduhoovides ja öömajades, juuksetööstustes ja küünepuhastamise töötubades, saunades, suplus- ja vanniasutistes, pesumajades, tapamajades ja tapakohtades, toiduainete ja jookide valmistamise, hoiu- ja müügikohtades, tooreste loomasaaduste ladu- ja müügikohtades, samuti ka nende saaduste ümbertöötamiseks asutatud parkinus- ja muudes tööstustes, vooäärades ja muudes koduloomade kogumise kohtades, mustuse väljaveoasutistes ja -võrudes;
 - 19) õuede korrashoiuks, prügikastide, solgikaevude, majapidamisjätete hoiukohtade ja käimlate ehitamiseks ning korrashoiuks, mustuse, prügi ja majapidamisjätete kõrvaldamiseks, samuti nende ladukohtade asutamiseks ja korrashoidmiseks;
 - 20) terviskahju tekitavate loomade ja putukate hävitamiseks;
 - 21) õhu ja maapinna puhtusehoiuks, kaevude, kraavide, ojade, tiikide, kanalite ning looduslike veejooksude puhtuse- ning korrashoiuks;
 - 22) kaevude ehitamiseks ning veevõtmise korra määramiseks üldkasutamiseks avatud veekogudest;
 - 23) müügil olevate toiduainete ja jookide headuse kindlustamiseks ja nendega kauplemise korra määramiseks;
 - 24) pruugitud asjadega ning kaltsudega kauplemise alal, samuti muu ärilise tegevuse kohta jäänuste ja jätete ärakasutamise alal;
 - 25) loomapidamise ja loomakaitse kohta;
 - 26) loomakorjuse kõrvaldamiseks ja hävitamiseks, samuti utilisatsiooni-asutiste tegevuse korraldamiseks;
 - 27) kaubandus- ja tööstusettevõtete avamise ja sulgemise aja määramiseks, samuti teenijate normaalpuhkeaja kindlustamiseks kaubandus- ja tööstus ettevõtteis, ladudes ja kontorites;
 - 28) tööstus- ja kaubandus ettevõtteis töötavate, samuti lõbustuskohtades ja avalikel ettekannetel esinevate alaealiste kaitseks;
 - 29) trahteriasutiste avamise, ruumide sisseseade ja heakorra kohta; samuti säärase asutiste avamise keelupiirkondade määramiseks;
 - 30) kohaltarvitamise õigusega alkoholiste jookide müügi-asutiste ruumide, sisseseade ja heakorra kohta;
 - 31) veo- ja kandekauplemise korra kohta;
 - 32) tarbainete puuduse ja kalliduse vastu võitlemiseks, põllusaaduste ülesostmise keelu kohta väljaspool turgusid ja muid kohti, mis on määratud nendega kauplemiseks;
 - 33) siltide ja reklaamide kuju ning paigutamise kohta;
 - 34) statistiliste andmete esitamise kohta;
 - 35) kõigis muus asjus, mille kohta linnavolikogud võivad kehtivate seaduste järgi anda määrusi.
- § 166. Paragrahvis 165 tähendatud määrusi võidakse kehtima panna linna kogu administratiivpiirkonna või selle üksikute osade kohta.

§ 167. Linnavolikogu poolt antavad määrused ei või olla vastuolus seadustega ega Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse ja ministrite määrustega.

§ 168. Kuivõrd vastavad seadused ei määra teisiti, kuuluvad linnavolikogu poolt vastuvõetud määrused Siseministri kinnitamisele, kolmanda astme linnade, välja arvatud maakonnalinnad, volikogude määrused maavanema kinnitamisele.

§ 169. Määruste kinnitamisel kuulatakse vastavail juhtudel ära asjaomaste ministeeriumide seisukohad.

§ 170. Kinnitatud määrus jõustub kümnendal päeval pärast avaldamist, kui linnavolikogu ei ole määranud määruse jõustumiseks pikemat tähtaega.

§ 171. Linnavolikogu poolt antud määruse täitmise järele valvavad politsei ja linnaomavalitsuse ametnikud, kelle peale see linnavalitsuse poolt on pandud.

§ 172. Linnaomavalitsuse määruste täitmata jätjaid võivad võtta kohtulikule vastutusele ja neid kohtus süüdistada politsei, linnavalitsus ja paragrahvis 171 tähendatud ametnikud.

6. peatükk.

Linnaomavalitsuse majapidamine.

1. jagu.

Linnaomavalitsuse tulud.

1. jaotis.

Üldeeskiri.

§ 173. Linnaomavalitsusel on järgmised tuluallikad:

- 1) tulud kapitalidest, varadest ja ettevõttest;
- 2) maksud;
- 3) toetused;
- 4) kingid, pärandid ja muud juhuslikud tulud.

2. jaotis.

Linnaomavalitsuse varad ja kapitalid.

§ 174. Linnaomavalitsus valitseb oma varasid ja kapitale linnavolikogu poolt antud juhtnööride järgi iseseisvalt, kuivõrd seadus ei määra teisiti. Varasid, mis ei ole määratud äratarvitamiseks või jooksvateks kuludeks ja ülesanneteks, eriti aga linnaomavalitsuse päralt olevaid kinnisvarasid, valitsetakse järgmiste eeskirjade alusel:

1) neid varasid võib võõrandada ainult varade väärtusele vastava tasu eest; nende eest saadud väärtused arvatakse vastavatesse erikapitalidesse, mida võib tarvitada uute varade soetamiseks Siseministri juhtnööride alusel;

2) tulusid nimetatud varade käsutamisest, kuivõrd neid ei liideta varade juurde, võib tarvitada linnaomavalitsuse kulude katmiseks, misjuures võimalust mööda eraldatakse teatav protsent varade kustutamiseks;

3) linnaomavalitsuse kohustuste jooksvateks täitmisteks ei või nimetatud varasid tarvitada;

4) kohustuste erakorralisteks täitmisteks võib tarvitada neid varasid ainult tingimusel, et võetud või vara võõrandamisest saadud summad paigutatakse tagasi nimetatud varadesse jooksvatest tuludest teatava aja jooksul

iga-aastaste osade kaupa. Kui vastav vara on hangitud laenu abil, võib tarvitada nimetatud vara ka selle laenu erakorraliseks kustutamiseks.

Erandid eelmise lõike eeskirjadest on lubatavad kaaluvail põhjustel järelevalveasutise loal.

§ 175. Linnaomavalitsuse päralt olevaid ärilisi ettevõtteid juhitakse nii, et nende tulud kataksid vähemalt kõik ettevõtte kulud ühes ettevõttesse mahutatud kapitali intressidega. See eeskiri ei ole sunduslik ettevõtete kohta, mida peetakse eeskätt avalikes huvides.

§ 176. Linnaomavalitsus peab laenude tegemisel kinni pidama järgnevaist nõudeist.

Laenu võib teha ainult linnaomavalitsuse seesugusteks otstarveteks, mis toovad linnale kestvat majanduslikku kasu või soodustavad tähtsate üldhuvide edendamist, ja ainult juhul, kui nendeks otstarveteks linnaomavalitsuse tuludest ei jätku.

Laenu tasumine toimub ette kindlaksmääratud kava järgi. Tasumise tähtaeg ei või ületada 50 aastat, kuivõrd eriseadus ei määra teisiti; varade puhul, mis nõuavad uuendamist teatud ajajärgude järel, ei või see tähtaeg ületada nende varade kestust.

Erakorralistel juhtudel võib linnaomavalitsus teha ka laenu jooksvate kulude katteks, kui selleks ei jätku muudest tuludest, kusjuures seesugune laen tasutakse sama eelarveaasta jooksul, mil laen tehti.

3. jaotis. Linnaomavalitsuse maksud.

1. alljaotis. Üldeeskirjad.

§ 177. Tulud maksudest moodustuvad sellekohastes eriseadustes linnaomavalitsuse heaks ettenähtud maksudest ja maksudest, mida linnaomavalitsus võtab käesolevas seaduses ettenähtud alustel ja korras.

§ 178. Linnaomavalitsusel on õigus võtta järgmisi makse:

- 1) kogukonnamaksu;
- 2) kinnisvaramaksu;
- 3) lisatulumaksu;
- 4) lisapõhiarimaksu;
- 5) heakorra erimakse;
- 6) naturaalkoormatiste erimakse;
- 7) maksu aiandus ettevõttele, piimatootmise ettevõttele, linnu- ja seakasvatustelt;
- 8) veo- ja kandekaupluse maksu;
- 9) vooarimaksu;
- 10) paadimaksu;
- 11) reklaami ja kuulutuste maksu;
- 12) kaubamaksu raudteel linna ja linnast välja veetavalt kaupadelt;
- 13) kaubamaksu siseveeteedel linna ja linnast välja veetavalt kaupadelt;
- 14) talvitusemaksu linna administratiivpiirkonna vetes talvituvailt laevadelt ja pargastelt;
- 15) turu- ja laadamaksu;
- 16) maksu kõnniteede sulgemise eest hoonete ehitamise ja ümberehitamise korral;
- 17) ehitusprojektide kinnitamise ja ehituslubade väljaandmise maksu;

- 18) ehitusjärelvalve-maksu;
- 19) oksjonimaksu;
- 20) linnaomavalitsuse kaalude ja mõõtude tarvitamise maksu;
- 21) hobuste- ja sõidukitemaksu;
- 22) koeramaksu;
- 23) jalgratta-, jahtide ja mootorpaadimaksu;
- 24) hooajamaksu;
- 25) lõbustumaksu;
- 26) kantseleimaksu.

§ 179. Peale eelmises paragrahvis loetletud maksude on linnavolikogul õigus võtta muid makse Siseministri kinnitamisel kokkuleppel Majandusministriga.

2. alljaotis.

Kogukonnamaks.

§ 180. Kogukonnamaksu võetakse linna kodanikelt 20 kuni 60 aastani.

§ 181. Kogukonnamaksu suuruse määrab linnavolikogu, kusjuures see ei või ületada kahtkümend krooni aastas.

Linnavolikogu võib jaotada maksukohuslasi liikidesse nende jõukuse järgi ja määrata üksikute liikide maksumäärad, kusjuures kõrgema ja madalama maksumäära vahe ei või olla suurem kui viiekordne.

§ 182. Kogukonnamaksust on vabastatud: 1) tegelikus sõjaväeteenistuses olevad isikud — välja arvatud õppustele võetud reservlased — tegeliku sõjaväeteenistus aja kestel ja kogu selle aasta jooksul, mil nad vabastatakse tegelikust sõjaväeteenistusest; 2) riigi-, omavalitsus- või erasutiste hoolekandel ülalpeetavad, samuti ka riigi või omavalitsuste poolt hoolekandel abi saavad isikud.

Linnavalitsusel on õigus vabastada kogukonnamaksust üksikuid, isikuid nende palvel, kui selleks on mõjuvaid põhjusi. Need palved on tempel-maksuvabad.

§ 183. Kogukonnamaks tasutakse linnaomavalitsuse kassasse linnavolikogu poolt määratud tähtajal.

§ 184. Linnavalitsuse nõudmisel on tööandjad kohustatud kinni pidama vähemalt kuuks ajaks tööle võetud isikute kuu töötasust iga kuu kuni maksu tasumise lõputähtajani ühe kolmandiku nende kogukonnamaksu tasumiseks.

Kinnipeetud kogukonnamaksu maksavad tööandjad viieteistkümne päeva jooksul pärast kinnipidamise lõpetamist linnakassasse või oma elukoha järgi kohaliku omavalitsuse kassasse.

Maksust laekunud summad on tööandja elukoha omavalitsus kohustatud edasi andma hiljemalt teise järgneva kuu viimaseks päevaks linnaomavalitsusele, kelle heaks summad on laekunud. Tähtajaks edasi andmata jäänud summadelt on vastaval linnavalitsusel õigus nõuda hüvitusraha 2% kuus.

§ 185. Kõik kinnisvara omanikud või nende asemikud on kohustatud andma igal aastal hiljemalt 30. detsembriks linnavalitsusele viimase poolt valmistatud plangil kõigi nende isikute nimestiku, kes elasid nende majades sama aasta 15. detsembril.

Võõrastemajades ja möbleeritud tubades tuleb nimestikku võtta kõik isikud, kes seal on elanud vähemalt 2 nädalat enne ja 1 nädal pärast 15. detsembril.

§ 186. Süüdlast selles, et ta ei esitanud määratud tähtjaks linna valitsusele viimase poolt käesoleva seaduse § 185 põhjal nõutud elanikkude nimestikku või ei esitanud nimestikku Õigel ajal või esitas temalt, nõutud nimestikus ebaõigeid andmeid, trahvitakse linnavalitsuse poolt rahatrahviga kuni 50 kroonini.

Trahvidest laekunud tulud kulutatakse. § 188 nimetatud otstarveteks.

§ 187. Isikuilt, kes ei ole maksnud neile määratud kogukonnamaksu tähtjaks, võetakse viivitusraha 1% kuus, arvates poolikud kuud terveteks, kuid mitte alla 25 sendi.

Kui maksuvõlg on pööratud sissenõudmisele, siis nõutakse see sisse poolteisekordselt ühes eelmises lõikes tähendatud hüvitusrahaga.

Tööandjalt, kes ei ole linnavalitsuse nõudmisel pidanud kinni töövõtja kogukonnamaksu või kes ei ole tähtjaks maksnud kinnipeetud maksu linnakassasse või oma elukoha omavalitsuse kassasse, nõutakse maks sisse ühes hüvitusrahaga 2% kuus.

§ 188. Kogukonnamaksust laekunud summad tarvitatakse hoolekande-kulude katteks.

§ 189. Kogukonnamaksu võtmise lähema korra määrab linnavolikogu.

3. alljaotis. Kinnisvaramaks.

§ 190. Kinnisvaramaksuga maksustatakse linna administratiivpiires asuvad kinnisvarad.

§ 191. Riigile, omavalitsustele ja kaitseliidule kuuluvad hooned neis osades, mida kasutatakse oma asutiste paigutamiseks, maksustatakse poolel määral.

§ 192. Maksustamisele ei kuulu:

1) hariduslikeks, teaduslikeks, hoolekandelisteks ja ravimise otstarveteks määratud, samuti teaduslikele ühingutele ja asutistele kuuluvad maad ja hooned (muuseumid, vanadekodud, lastekodud, ravilad jne.), kui neid ei kasutata tulusaamise otstarbel;

2) kirikute ja usuühingute ning viimaste liitude maad ja hooned, mis teenivad otseseid usulisi tarvidusi (kirikud, matmispaigad, palvemajad jne.) ühes nende juurde kuuluvate abihoonetega, kui viimaseid ei kasutata kasusaamise otstarbel;

3) üldkasutamiseks määratud raudteeliinide all olevad maad ja neil maadel raudteeliikumise tarvidusteks püstitatud hooned.

§ 193. Linnavolikogu võib vabastada kinnisvaramaksust ja maksustada vähemal määral:

1) kõik või mõned liigid uuesti ehitatavaist hooneist;

2) vähetulusad või väikese väärtusega varad;

3) aiad ja pargid, millel ei ole ärilist otstarvet, samuti ka iluaiad ja muruplatsid tänavaäärsete esikülgede ees;

4) maatükid, mis on antud nende omanikkude poolt üldkasutamiseks;

5) ajaloolise tähtsusega varad.

§ 194. Paragrahvi 193 p. 1 tähendatud soodustust võib anda tähtjaks mitte üle 6 aasta, arvates ehitamise alguse ajast.

§ 195. Kinnisvaramaksuga maksustamise aluseks võetakse linnavolikogu määramisel kinnisvarade keskmine puhastulusus või nende väärtus.

Hoonestamata maad, samuti tööstus- ja kaubandusettevõtted maksustatakse nende väärtuse alusel.

Krundist milles, millel hooned peal loetakse hoonestatud maaks hoonete tarvidustele vastav maa-ala, mille suuruse määrab linnavolikogu.

§ 196. Kinnisvaramaksu suuruse määrab linnavolikogu mitte kõrgema kui 20% vara keskmisest puhastulususest või 2% vara väärtusest.

§ 197. Kinnisvarade maksustamisel väärtuse järgi võib linnavolikogu otsustada Siseministri poolt kokkuleppel Majandusministriga antud loal hinnata maid ja hooned lahus, samuti määrata eraldi maksunormid maale ja hoonetele eelmises paragrahvis ettenähtud piires.

§ 198. Maa ja sellel asetsevate hoonete lahus hindamisel maa väärtus arvutatakse sel teel, et kinnisvara üldväärtusest arvutatakse maha hoonete materiaalne väärtus, arvestades hoonete kõdunemisjärku.

§ 199. Linnavolikogu võib määrata linna administratiivpiires asetsevate kinnisvarade üldhindamist omal äranägemisel.

§ 200. Üksikute kinnisvarade ümberhindamine enne üldhindamise tähtaega toimub linnavalitsuse otsuse:

1) uute hoonete püstitamise korral;

2) vanade hoonete ümberehitamise ja neile juurdeehitamise korral, kui see muudab nende väärtust ja otstarvet;

3) varade osalise või täieliku hävimise, samuti hoonete täieliku kõdunemise korral, kui viimastes elamine on keelatud.

Käesoleva paragrahvi p. 3 ettenähtud juhul -võib linnavalitsus otsustada ennetähtaegse ümberhindamise ainult vara omaniku palvel.

§ 201. Kui ühe isiku omandis oleval maatükil, mis on teise käsutuses rendi või hoonestusõiguse alusel asetsevad viimase hooned, siis võetakse kinnisvaramaksu maa eest maaomanikult ja hoonete eest hoonete omanikult.

§ 202. Kinnisvarade hindamisel nende tulususe järgi määratakse alguses kindlaks iga vara keskmine kogutulusus linnavolikogu poolt määratud korras.

§ 203. Valdajate endi tarvitamisel olevate või ajutiselt välja üürimata, samuti teistele isikutele või asutistele tasuta või soodustatud tingimustel käsutada antud kinnisvarade kogutulusus määratakse kindlaks üüride järgi, mis saadakse samaliigiliste või võrdsetes tingimustes olevate kinnisvarade väljaüürimisel samas linnaosas.

§204. Kinnisvara puhastulusus määratakse kindlaks kogutulususe järgi, arvutades sellest maha: 1) kulud riigi- ja omavalitsusmaksude ja kodade maksude tasumiseks; 2) kulud vara valitsemiseks, hoidmiseks, korrashoiuks, remondiks ja kindlustamiseks; 3) kulud rendi maksmiseks maa eest; kui hooned on püstitatud rendimaal; 4) kulud sõidu- ja kõnniteede korrashoiuks ja parandamiseks; 5) kohalikkude olude järgi võimalik tulude puudujääk ruumide tühjalt seismise tõttu.

Peale eelmises, lõikes tähendatud kulude võib kogutulususest maha arvutada veel muid kulusid linnavolikogu poolt antavate juhtnööride alusel.

§ 205. Kogutulususest mahaarvutatavad kulud arvestatakse protsentides kogutulususest.

Protsendid määrab kindlaks linnavolikogu üksikute rajoonide ja kinnisvarade üksikute liikide kohta kinnisvarade kogutulususe suuruse, ehitusmaterjali, asetuse ja muude andmete põhjal.

§ 206. Vara puhastulususe väljaarvutamisel ei loeta kulude hulka:

1) ümberehitamise ja ümbertegemise kulusid, mis tõstavad vara tulusust või

muudavad vara otstarvet; 2) kinnisvaral lasuvate hüpoteekvõlgade ja nende protsentide tasumist.

§ 207. Kinnisvarade maksustamisel väärtuse järgi määratakse väärtus kindlaks vastavalt sama liiki varade müügi hindadele, kui aga selliseid andmeid ei leidu, siis arvestades hinnatava kinnisvara tulekindlustushinnet või pikalaenu-krediidiasutise hinnet või materiaalsel väärtust. Materiaalse väärtuse järgi hinnatud hoone väärtusele lisandatakse krundi ja hoonetealuse maa väärtus, tulekindlustuse hindamise järgi kindlakstehtud hoone väärtusele aga peale selle veel hoone alusmüüri väärtus. Krundi ja hoonetealuse maa väärtus määratakse kindlaks arvestades müügihindu või pantimise hindamist, alusmüüri väärtus — materiaalse hindamise põhjal.

§ 208. Linnavolikogu võib oma määrusega kohustada kinnisvarade valdajaid või nende asemikke esitama kindlaks tähtjaks andmeid vara koosseisu ja sellest saadavate tulude kohta. Andmete esitamise tähtjad teatatakse maksu-kohuslastele linnavolikogu poolt kindlaksmääratud korras.

Nõutud andmete mitteesitamise või nende puudulikult esitamise korral linnavalitsus hindab kinnisvara oma andmeil.

§ 209. Valdajailt saadud andmed parandatakse ja täiendatakse linnavalitsuse poolt kogutud andmetega, kusjuures valdajaid või nende asemikke võib kutsuda täiendavate andmete ja seletuste andmiseks. Tarviduse korral võib linnavalitsus toime panna vara ülevaatuse linnavalitsuse otsusega määratud esindajate kaudu.

§ 210. Kaebused linnavalitsuse tegevuse ja otsuste peale kinnisvarade hindamise asjas esitatakse linnavolikogule kahe nädala jooksul.

Kaebused linnavolikogu otsuste peale esitatakse administratiivkohtu korras.

§ 211. Saadud andmeil linnavalitsus määrab kinnisvara väärtuse või tulususe. Määratud maksust teatab linnavalitsus maksukohuslasele maksu-lehega vähemalt üks kuu enne maksutähtaega. Maksutähtjad määratakse linnavolikogu poolt ja kuulutatakse välja üldiseks teadmiseks.

§ 212. Tähtjaks tasumata jäänud maks loetakse maksuvõlaks ja nõutakse sisse ühes linnavolikogu poolt kindlaksmääratud viivitusrahaga, mis ei või tõusta üle viie protsendi kuus.

§ 213. Viivitusrahast vabastatakse maksuvõlad, mis tasutakse esimese poolekuu jooksul pärast maksu muutumist maksuvõlaks. Iga järgneva pooliku kuu eest võetakse viivitusraha nagu terve kuu eest.

§ 214. Kui ühe kuu jooksul pärast viimast maksutähtaega maksuvõlga ühes viivitusrahaga ära ei maksta, asutakse maksuvõla ja viivitusraha sissenõudmisele.

§ 215. Maksuvõla, mis on tekkinud enne vara üleminekut ühelt valdajalt teisele, on kohustatud tasuma uus valdaja.

§ 216. Linnavolikogu annab lähemad juhtnöörid kinnisvarade hindamise kui ka kinnisvaramaksu võtmise korra kohta.

4. alljaotis. Lisatulumaks.

§ 217. Lisatulumaksu võidakse võtta linna piires asuvailt isikutelt Tulumaksu seaduse alusel.

§ 218. Lisatulumaksu võtmise lähema korra määrab Majandusminister kokkuleppel Siseministriga.

kuudele, arvates pooled kuud terveiks kuudeks. Sel juhul maks tasutakse hiljemalt 1 kuu jooksul arvates maksuobjekti omandamisest.

§ 249. Kui maks ei ole tasutud tähtajal osaliselt või tervelt, nõutakse maksuvõlg sisse kahekordselt.

§ 250. Isikult, kes maksu on tasunud ühele omavalitsusele, ei ole õigus nõuda maksu teise omavalitsuse käsuks.

12. alljaotis.

Reklaami- ja kuulutustemaks.

§ 251. Reklaami- ja kuulutustemaksu võetakse igasugustelt avalikult väljapandud ärilist iseloomu kandvaid reklaamideid ja kuulutustelt, sealjuures ka valgus- ja liikuvalt reklaamideid.

§ 252. Reklaami- ja kuulutustemaksust on vabad riiklikkude ja omavalitsusasutuste, kodade ning ametiisikute ametlikud kuulutused.

§ 253. Reklaami- ja kuulutustemaksu suuruse määrab linnavolikogu ja kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 254. Isikult, kes esitab või välja paneb reklaami või kuulutuse ilma maksu tasumata, nõutakse maks sisse kahekordselt.

§ 255. Reklaami- ja kuulutustemaksu võtmise lähema korra määrab linnavolikogu.

13. alljaotis.

Kaubamaks raudteel linna ja linnast välja veetavalt kaupadelt.

§ 256. Maksu raudteel linna ja linnast välja veetavalt kaupadelt võib võtta raudteejaamadesse viivate teede ehitamiseks ja paremasse korda seadmiseks.

§ 257. Maksu võib kaupade pealt sisse seada ainult siis, kui harilikest linnaomavalitsuse tuludest ei jätku paragrahvis 256 tähendatud tarviduste täitmiseks.

§ 258. Maksu sisseseadmisel määratakse igal üksikul juhul kindlaks maksu otstarve, samuti ka summa, mis selle otstarbe täitmiseks tarvilik. Maks määratakse iga kord teatava aja peale, mis ei või kesta üle 10 aasta. Maksu võtmine lõpetatakse enne määratud tähtaega, kui sellest on laekunud summa, mis on küllaldane § 265 korras määratud kava teostamiseks.

§ 259. Maks määratakse kas linna veetavalt või linnast välja veetavalt kaupadelt, või mõlemalt, kusjuures Siseministri otsuses tähendatakse, missugused kaubad maksustatakse väljaveo ja missugused sisseveo alal.

§ 260. Maksust on vabad: 1) transiidina veetavad kaubad; 2) kaubad, mille veoks ei tarvitata § 256 tähendatud teid; 3) sõjaväe, kaitseliidu, tuletõrje, kodanliku õhukaitse ja vahialuste asjad; 4) postisaadetised; 5) reisijate pagas; 6) kaubad ja asjad, mis veetakse reisijate- ja segarongide pagasikviitungite järgi; 7) riigiasutiste korraldusel veetavad asjad, välja arvatud saadetised hangete täitmiseks; 8) raudtee omandis olevad asjad; 9) alandatud tariifi järgi veetavad saadetised, mis on määratud heategevaile asutistele; 10) looduslike õnnetuste puhul kohalikele elanikele abiandmiseks määratud saadetised.

Muud kohalikest oludest tingitud erandid määratakse maksu sisseseadmisel käesoleva seaduse korras.

§ 261. Maksu ülemäär ei või ületada kümnekordset kilo-, tüki- või vagunisaadetise veomaksu tariifi määra kilomeetrilt raudteede kaubaveo üld-tariifi järgi. Kui maksustamine võetakse ette mitte kilo, tüki või vaguni pealt, vaid mõnel muul alusel, siis määratakse maksu suurus iga kord kindlaks,

vastavalt kohalikele oludele ja maksumääradele, mis on kinnitatud saadetiste kilo, tüki ja vaguni viisi maksustamisel. Siseminister võib tähendatud maksu määra üksikuil kordadel alandada vastavalt kohalikele oludele ja tööliste tarvidustele.

§ 262. Linnaomavalitsus, kes taotleb maksu sisseseadmist, esitab maksu määramise kava ühes täpsete maksumääradega ja kaupade liigitamisega üksikute maksuobjektide järgi Siseministrile otsustamiseks.

§ 263. Siseminister otsustab maksu sisseseadmise küsimuse kokkuleppel Majandusministriga ja Teedeministriga., ara kuulunud Kaubandus-Tööstuskoja, Põllutöökoja ja vastavate maavalitsuste arvamused.

§ 264. Raudteedel sisse- ja väljaveetavalt kaupadelt maksuvõtmise lähem kord määratakse Siseministri määrusega kokkuleppel Majandus- ja Teedeministriga.

§ 265. Linnaomavalitsus ei või laekunud maksusummasid enne tarvitama hakata, kui ta on koostanud kavatsatud tööde täpse kava maksu otstarbe kohaselt.

§ 266. Maksu laekumise ja kulutamise kohta peab linnaomavalitsus eriarvet lahus muudest linnaomavalitsuse tuludest ja kuludest ning esitab igal aastal Siseministri poolt määratud tähtajaks selle kohta aruanded Sise-, Majandus- ja Teedeministrile.

§ 267. Pärast maksu võtmise tähtaja möödumist esitab linnavalitsus hiljemalt kuue kuu jooksul Siseministrile üksikasjaliku aruande laekunud maksusummade ja neist tehtud kulude kohta maksu võtmise kestel, ara näidates, millised tööd nende summadega on teostatud.

14. alljaotis.

Kaubamaks siseveeteedel linna ja linnast välja veetavalt kaupadelt.

§ 268. Maksu siseveeteedel linna ja linnast välja veetavalt kaupadelt võib võtta sadamatesse viivate teede ehitamiseks ja paremasse korda seadmiseks.

§ 269. Maksu võib kaupadelt võtta ainult siis, kui harilikke linnaomavalitsuse tulusid ei jätku paragrahvis 268 tähendatud tarviduste täitmiseks.

§ 270. Maksu määrad kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandus- ja Teedeministriga.

§ 271. Maksu sisseseadmisele ja võtmisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 258, 259, 260 p. 1, 3, 4, 5, 7, 9, 10 ja teise lõike, §262—267 eeskirju.

15. alljaotis. Laevade ja pargaste talvitusmaks.

§ 272. Laevade ja pargaste talvitusmaksu võetakse linna piirkonna vetes talvituvailt laevadelt ja pargastelt, mis kuuluvad põhiarimaksu alla.

§ 273. Maksu ei võeta laevade talvitumise eest sadamates ja seisukohtades, mis on sisse seatud ja peetakse ülal linnaomavalitsuse kulul, kui neis kohtades talvitumise eest võetakse linnaomavalitsuse heaks maksu käesoleva seaduse § 28 p. 16 alusel.

§ 274. Maksu suuruse määrab linnavolikogu, kusjuures maksumäär ei või ületada 10% riigile makstava laeva äritunnistuse hinnast.

§ 275. Maksu võtmise lähema korra määrab linnavolikogu.

16. alljaotis.

Turu- ja laadamaks.

§ 276. Turu- ja laadamaksu võetakse turgudel ja tänavatel kaupadega peatuvailt koormatelt ja müügiks toodud loomadelt.

§ 277. Maks ei või ületada tänavate ja platside puhastamisega seotud tegelikke kulusid ühes maksu sissenõudmise kuludega.

§ 278. Maksu suuruse ja maksu võtmise lähema korra määrab linnavolikogu.

§ 279. Maksu laekumise ja kulutamise kohta peetakse eriarvet.

17. alljaotis.

Maks kõnniteede sulgemise eest hoonete ehitamise ja ümber-ehitamise korral.

§ 280. Maksu kõnniteede sulgemise eest hoonete ehitamise ja ümberehitamise korral võetakse linnavolikogu poolt määratavas suuruses ja korras.

18. alljaotis.

Ehitusprojektide kinnitamise ja ehituslubade väljaandmise maks.

§ 281. Maksu ehitusprojektide läbivaatamise ja kinnitamise ning ehituslubade väljaandmise eest võetakse linnavolikogu poolt määratavail alustel ja korras.

§ 282. Maksu suuruse määrab linnavolikogu ja kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandusministriga.

19. alljaotis.

Ehitusjärelvalve-maks.

§ 283. Ehitusjärelvalve-maksu võetakse linnavolikogu poolt määratavail alustel ja korras.

§ 284. Maks ei või ületada ehitusjärelvalve kulusid. § 285. Maksu suuruse määrab linnavolikogu ja kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 286. Maksu laekumise ja kulutamise kohta peetakse eriarvet.

20. alljaotis. Oksjonimaks.

§ 287. Maksu linna oksjonipidaja poolt peetavailt oksjoneilt võetakse mitte üle kähe protsendi oksjonil saadud summast peale oksjonipidajate käsuks mineva kähe protsendi.

Oksjonid linna piirkonnas peetakse linna oksjonipidajate poolt, välja arvatud kohtupristavite, tolliametnike, börsimaaklerite ja konkursivalitsuste poolt toimetatavad oksjonid, samuti ka teiste ametivõimude poolt toimetatavad oksjonid eriseaduste alusel.

§ 288. Maksu suuruse ja maksu võtmise lähema korra määrab linnavolikogu.

21. alljaotis.

Maks linnaomavalitsuse kaalude ja mõõtude tarvitamise eest.

§ 289. Maksu linnaomavalitsuse kaalude ja mõõtude tarvitamise eest võetakse linnavolikogu poolt määratud suuruses ja korras.

§ 290. Maksumäärad kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandusministriga.

22. alljaotis. Hobuste- ja sõidukitemaks.

§ 291. Hobuste ja sõidukitemaksu võetakse linna piires peetavatelt hobustelt ja sõidukitelt.

§ 292. Maksust on vabad:

1) riiklikkude asutiste, sõjaväe, piirivalve, kaitseliidu ja tuletõrje koosseisus olevad hobused ja sõidukid, kui neid käsutatakse avalikkudeks ülesanne-

teks;

2) Välisriikide diplomaatilistesse esindustesse kuuluvate isikute hobused ja sõidukid;

3) välisriikide konsulaaresindajate hobused ja sõidukid, kui tähendatud esindajad kuuluvad selle riigi

kodakondsusse, kelle poolt nad on nimetatud ja kui see riik annab maksust vabastamise suhtes sama soodustuse Eesti konsulaaresindajatele või kui selle riigiga on olemas erikokkulepe konsulite õiguste kohta;

4) voorimeeste ja veovoorimeeste hobused ja sõidukid, kui nad mak- savad linnaomavalitsuse heaks vooriärimaksu;

5) nende isikute hobused ja sõidukid, kes hobustega ei viibi linnas üle ühe kuu;

6) lihtsad sõidu- ja veovankrid, samuti lihtsad saanid ja reed.

§ 293. Maksu suuruse määrab linnavolikogu ja kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 294. Maksu määramisel ja võtmisel kohaldatakse käesoleva seaduse

§ 247-250 eeskirju.

23. alljaotis. Koeramaks.

§ 295. Koeramaksu võetakse linna piires peetavalt koertelt.

§ 296. Koeramaksust on vabad:

1) politsei, sõjaväe, piirivalve; kaitseliidu ja tuletõrje koosseisus olevad koerad, kui neid kasutatakse avalikeks ülesanneteks;

2) § 292 p. 2 ja 3 tähendatud isikuile kuuluvad koerad;

3) ketis peetavad õuekoerad;

4) koerad, keda peetakse linnas mitte üle 1 kuu.

§ 297. Koeramaksu suuruse määrab linnavolikogu ja kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 298. Koeramaksu võtmise lähema korra määrab linnavolikogu

§ 299. Koeramaksu võtmisele kohaldatakse käesoleva seaduse S 247-250 eeskirju.

§ 300. Linnavolikogul on õigus teha korraldusi koerte püüdmiseks, kes liiguvad linna tänavatel ilma registreerimisemärkideta.

§ 301. Kinnipüütud koeri võib hukata mitte enne kolme päeva arva- tes kinnipüüdmise päevast, kui koera omanik selle aja jooksul ei tasu maksu või ei tõenda, et maks on tasutud.

§ 302. Kinnipüütud koerte omanikelt nõutakse sisse peale koeramaksu, võla veel tasu koerte ülalpidamise eest linnavolikogu poolt määratud suuruses

24. alljaotis.

Jalgratta-, jahtide- ja mootorpaadimaks.

§ 303. Jalgratta-, jahtide- ja mootorpaadimaks!! võetakse linna sõiduks peetavatelt jalgratastelt, jahtidelt ja mootorpaatidelt.

§ 304. Maksust on vabad:

1) politsei, sõjaväe, piirivalve, kaitseliidu ja tuletõrje jalgrattad, jahid ja mootorpaadid, kui neid käsutatakse avalikeks ülesanneteks;

2) § 292 p. 2 ja 3 tähendatud isikuile kuuluvad jalgrattad, jahid ja moo- torpaadid;

2) jalgrattad, jahid ja mootorpaadid, mida ei peeta linnas üle ühe kuu.

§ 305. Maksu suuruse määrab linnavolikogu ja kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 306. Maksu võtmise lähema korra määrab linnavolikogu.

§ 307. Maksu võtmisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 247—250 eeskirju.

25. alljaotis.

Hooajamaks.

§ 308. Hooajamaksu võetakse suvitus- või ravitsuskohaks tunnustatud linnades hooaja kestel linna asujailt.

§ 309. Isikuilt või perekondadelt, kes linnas ei viibi üle ühe kuu, võetakse maksu pooles suuruses.

§ 310. Hooajamaksust on vabad:

1) linnas ametlike ülesannete täitmisel viibivad isikud;

- 2) lihttöölised ja majateenijad;
- 3) lapsed alla 14 aasta;
- 4) mereäärsetes linnades — laevadel teenivad ning laeva peatuse tõttu linna piires viibivad isikud;
- 5) isikud, kes ei peatu linnas üle 5 päeva.

Peale selle on linnavolikogul õigus vabastada hooajamaksust ka teisi isikuid.

§ 311. Maksu suuruse määrab linnavolikogu ja kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 312. Maksu võtmise lähema korra määrab linnavolikogu.

§ 313. Hooajamaksust laekunud tulused võib linnaomavalitsus käsutada ainult linna kui suvitus- või ravitsuskoha korrastamiseks ja suvitus- ning ravitsusolude parandamiseks.

§ 314. Hooajamaksu laekumise ja kulutamise kohta peetakse eriarvet.

26. alljaotis.

Lõbustusmaks.

§ 315. Lõbustusmaksu võetakse:

1) linna piires korraldatavalt avalikelt ettekannetelt, pidustustelt ja lõbustustelt, kuhu pääs on maksuline;

2) linna piires asetsevatelt restoranidelt, kohvikutelt ja muudelt sarnastelt asutistelt, kui neis esitatakse muusikat või pakutakse muid lõbustusi.

§ 316. Lõbustusmaksu võetakse:

1) pääsmete järgi lisana pääsme hinnale;

2) restoranidelt, kohvikutelt ja muudelt sarnastelt asutistelt, kus esitatakse muusikat või pakutakse lõbustusi, samuti kinodelt, varieteeteatritelt ja tsirkustelt — kas pääsmete järgi lisana pääsmehinnale või istekohtade arvu järgi või üldsummas, mis jaotatakse üksikute asutiste vahel § 325 ettenähtud korras.

§ 317. Lõbustusmaksu määramisel pääsmete järgi maksab lõbustusmaksu pääsme ostja.

Lõbustusmaksu määramisel istekohtade arvu järgi või üldsummas maksab lõbustusmaksu asutise pidaja.

§ 318. Maksu määrab linnavalikogu 5% kuni 50% ulatuses pääsme-hinnast istekohtade järgi või üldsummas maksustamise korral aga oma ära-nägemise järgi.

§ 319. Avalikkude ettekannete, pidustuste ja lõbustuste korraldajate poolt väljaantud maksuta pääsmetelt võetakse lõbustusmaksu vastavalt koh-tade hinnale, mille jaoks pääsmed on antud, välja arvatud maksuta pääsmed, mis saadetakse õppe- ja kas varus asutistele, ravi-asutistele ja varjupaikadele jaotamiseks puudustkannatavatele õpilastele ja hoolealustele.

§ 320. Pääsmetelt, mis võimaldavad sissemineku mitmele isikule või mitmele etendusele, arvatakse maks eraldi igalt isikult ja etenduselt.

§ 321. Linnavalikogul on õigus teatavat liiki ettevõtteid, lõbustusi ja pidustusi või üksikuid neist oma äranägemise järgi lõbustusmaksust osalt või täiesti vabastada.

§ 322. Lõbustusmaksu alla käivate ettekannete, pidustuste ja lõbustuste korraldajad on kohustatud linnavalitsusele viimase poolt äramääratud tahtaegadel teateid andma korraldatavate ettekannete, pidustuste ja lõbustuste kohta ja pääsmete raamatud registreerimiseks saatma, kui maksustamine toimub pääsmete alusel, või istekohtade arvu teatama, kui maksustamine toimub istekohtade arvu järgi. Selle kohustuse mittetäitmise korral keelab politsei ettekande, pidustuse või lõbustuse linnavalitsuse või viimase poolt volitatud isikute nõudel.

§ 323. Pääsmeid on lubatud müüa ainult registreeritud raamatutest. Registreerimata pääsmete müügi korral on linnavalitsusel õigus lõbustusmaksu sisse nõuda selle viiekordses suuruses.

§ 324. Asutiste pidajad, kellelt võetakse lõbustusmaksu istekohtade pealt, langevad kümnekordse maksu alla igalt istekohalt: 1) kui nad lõbustuse korraldavad linnavalitsusele ette teatamata, arvates lõbustuse algamise päevast kuni ilmsikstulekuni; 2) igalt juurdelisatud istekohalt päevas, arvates viimasest istekohtade arvu teatamise päevast kuni istekohtade suurendatud arvu ilmsikstulekuni.

§ 325. Lõbustusmaksuga üldsummas maksustamisel määrab linnavalikogu kindlaks restoranide, kohvikute ja muude sarnaste asutiste, kus muusikat esitatakse või muid lõbustusi pakutakse, samuti ka kinode, varietee-teatrite ja tsirkuste lõbustusmaksu üldsumma tähendatud asutiste liikidele järgmise terve aasta peale mitte hiljem kui 15. oktoobriks.

Eelmises lõikes tähendatud summa jaotab linnavalitsus 15. novembriks maksualuste asutiste vahel ja paneb jaotuse 15. novembrist kuni 1. detsembrini üldiseks teadmiseks oma ruumes välja.

Maksualuste asutiste pidajatel on õigus kaevata jaotuse peale linnavalikogule eelmises lõikes tähendatud tähtaja kestel.

§ 326. Linnavalikogul on õigus tagantjärele lõbustusmaksu tõsta, kui lõbustusasutiste pidajad pärast lõbustusmaksu määramist pääsmete või kohtade hindu tõstavad.

§ 327. Lõbustusasutistelt, mis avatakse pärast maksujaotust, võetakse maksu arvates nende avamise päevast. Maksu summa määrab linnavalitsus, kusjuures see summa ei või olla vähem üksiku asutise peale langevast keskmisest aastamaksu summast, maha arvatud see maksuosa, mis aastasest maksusummast langeb asutise avamise eelnevaile kuudele.

§ 328. Lõbustusasutis, mille lõbustusmaks ei ole tähtjaks tasutud, võidakse linnavalitsuse korraldusel politsei poolt sulgeda kuni maksu tasumiseni.

§ 329. Lõbustusmaksu võtmise lähema korra määrab linnavolikogu.

27. alljaotis.

Kantseleimaks.

§ 330. Kantseleimaksu võetakse linnaomavalitsuse asutiste poolt välja-antavalt tunnistustelt ära kirjadelt ja väljavõtteilt 25 senti leheküljelt. Leheküljele arvatakse vähemalt 25 rida, kusjuures leheküljed, milles alla 25 rea, arvatakse üheks leheküljeks.

§ 331. Kantseleimaksu võetakse eriliste kantseleimarkide kustutamise teel vastavil dokumentidel.

§ 332. Kantseleimaksust on vabad kohtuasutistele esitatavad tunnistused vaesusõiguse saamiseks ja isikutunnistused.

28. alljaotis.

Maksude määramise ja sissenõudmise kord.

§ 333. Linnavalitsus määrab vastavalt seadustele ja linnavolikogu otsustele linnaomavalitsuse heaks võetava maksu maksukohustele.

§ 334. Maksukohustasele määratud maksusumma annab linnavalitsus maksukohustasele teada vähemalt 2 nädalat enne maksu tähtaega, kuid võrd seadus ei määra teisiti.

Maksutähtjad määratakse kindlaks linnavolikogu poolt, kuid võrd need ei ole määratud seadusega.

§ 335. Määratud tähtjaks tasumata jäänud maks loetakse maksu võlaks.

Maksuvõlad, viivitusraha ning trahvid nõutakse sisse administratiivkorras.

§ 336. Maksukohustlane võib 2 nädala jooksul arvates maksulehe kättesaamisest anda maksustamise kohta vastulause linnavalitsusele.

§ 337. Kui maksukohustlane linnavalitsuse otsusega ei rahuldu, võib ta 2 nädala jooksul arvates otsuse kättesaamise päevast kaevata linnavolikogule,

§ 338. Linnavolikogu otsuse peale võib maksukohustlane kaevata administratiivkohtu korras, misjuures edasikaebus volikogu otsuse, peale tuleb esitada vastavale linnavalitsusele hiljemalt 14 päeva jooksul arvates volikogu otsuse teadaandmisest.

§ 339. Kaebused paragrahvi 338 korras maksustamisotsuse peale ei pane seisma maksu sissenõudmist.

§ 340. Maksustamisel vahelejäänud või ebaõigelt maksuvabaks loetud või ebaõigelt vähema maksuga maksustatud maksukohustased maksustatakse asjaolude selgumisel tagantjärele.

Tagantjärele maksustamine võib toimuda ainult viimase kolme aasta eest arvates maksuaasta algusest, millal asi tuli avalikuks.

§ 341. Linnavalitsus on õigustatud nõudma kõigilt isikult või nende seaduslikelt esindajailt tarvilikke teateid vastavate isikute maksukohustuse kindlakstegemiseks ja maksu määramiseks. Teateid võib nõuda ka neilt, kelle maksukohustus on ainult arvatav.

Eelmises lõikes tähendatud isikute äraolekul võib nõuda teateid ka nende isikute esindajailt niivõrd, kuid võrd teated puutuvad nende valitsemisel ole-vaisse varadesse ja tuludesse.

§ 342. Isikuid, kes tahtlikult annavad linnavalitsusele puudulikke või valeteadeteid maksustamiseks, mis mõjutavad õiglast maksustamist, võib linnavalitsus trahvida kuni maksu kümnekordse suuruse summaga.

Trahv läheb linnaomavalitsuse käsuks.

Linnavalitsuse otsuse peale on

trahvitul õigus kaevata administratiivkohtu korras.

§ 343. Paragrahvis 342 ettenähtud trahvi määramise õigus on linnavalitsusel 3 aasta jooksul arvates ebaõigete teadete andmisest linnavalitsusele.

§ 344. Maksude määramiseks on riigi- ja omavalitsusasutised kohus-tatud andma linnavalitsusele vajalisi teateid.

§ 345. Majanduslikus kitsikuses olevale maksukohuslasele võib jooksva tähtaja makse kui ka maksuvõlga pikendada ja ajatada linnavalitsus ja maksuvõlga kustutada linnavolikogu, kui võrd seadus ei määra teisiti.

2. jagu.

Koormatiseid.

§ 346. Linna administratiivpiires asuvate maade ja hoonete valdajatel lasuvad järgmised koormatiseid linna korrastamise alal:

- 1) sõiduteede korrashoid ja puhastamine;
- 2) kõnniteede ehitamine, korrashoid ja puhastamine;
- 3) korstnate pühkimine;
- 4) tulikahjude hädaohu ärahoidmiseks öövahtide pidamine.;
- 5) mustuse ja prügi väljavedu linnast;
- 6) mustuse ja sademete- ning roiskvete linna kanalisatsiooni kaudu ära-juhtimine.

§ 347. Linnaomavalitsuse korrashoidu võtmata tänavate ja avalikkude platside korrashoidmise kohustust kannavad tänav- või avaliku platsi äärse maa valdajad oma kruntide tänav- või avaliku platsi äärsete piirjoonte pikkuses.

§ 348. Paragrahvis 346 tähendatud koormatiseid linnavolikogu võib võtta linna üldtulude kanda või neid asendada kogu linna administratiivpiir-konnas või linna üksikuis osades, erimaksudega, mis nõutakse sisse maade ja majade valdajatelt tegelikkude kulude kohaselt.

§ 349. Linnavolikogu võib kohustada linna kanalisatsioonivõrgu piir-konnas asetsevate kinnisvarade valdajaid looma ühenduse selle võrguga sademete- ja roiskvete ärajuhtimiseks, määrates kindlaks üksikute kinnisvarade ühendamise järjekorra ja tähtajad, samuti ka kanalisatsiooni tarvitamise maksu suuruse nende kinnisvarade liikide ja iseloomu järgi.

Tähendatud maksude kogusumma ei või olla suurem kanalisatsiooni ehitamiseks ja käsutamiseks kulutatud kapitali protsentide ja kustutuse üldsummast.

§ 350. Kui ei täideta paragrahvis 349 tähendatud nõuet, võib linnavalitsus korraldada tarvilikud tööd valdajate kulul. Tööde hind ühes kuue protsendiga aastas, arvates arve esitamise päevast kuni maksmise päevani, nõutakse sisse ühesugustel alustel linnaomavalitsuse kinnisvaramaksuga vaatamata sellele, kas vastav kinnisvara kuulub kinnisvaramaksu alla või mitte. Sissenõudmist võib linnavolikogu mõjuvatel põhjustel kuni kuue aastani pikendada.

Kinnisvara vähese väärtuse või kinnisvara valdaja maksuvõimetuse korral on linnavolikogul õigus võtta tehtud tööde kulu linnaomavalitsuse kanda.

§ 351. Linnaomavalitsused on kohustatud täitma küüdi- ja tapikohustust seadustes ettenähtud alustel.

Linnades, kus ei ole politseiarestimaja, on linnaomavalitsused kohustatud ehitama ja korras hoidma ruumid vahistatute ajutiseks kinnipidamiseks.

§ 352. Eriseadustega määratud koormatise täidetakse eriseadustes ettenähtud alustel ja korras.

Kui eriseaduses puuduvad lähemad eeskirjad koormatise täitmise aluste ja korra kohta, kohaldatakse käesoleva seaduse eeskirju, ning juhtudel, kui eriseadustega ei ole määratud koormatise täitjad, määrab need linnavolikogu.

§ 353. Koormatise jaotamine toimub Siseministri poolt antavate juhtnööride alusel.

§ 354. Koormatise täitmise eest jääb koormatiskohuslasele. Koormatise mittetäitmise eest jääb koormatiskohuslasele.

§ 355. Natuuras täitmata jäetud koormatise täidetakse linnavalitsuse korraldusel koormatiskohuslase kulul ja täitmise kulu nõutakse sisse koormatisekohuslaselt administratiivkorras.

§ 356. Linnavolikogu võib asendada natuuras täidetava koormatise rahalisega, kui see osutub otstarbekohaseks, ja määrata selleks tarvismineva kulu, mis jaotatakse koormatiskohuslaste vahel samal alusel kui koormatise täitmine natuuras, ja nõutakse sisse samas korras kui muud linnaomavalitsuse -maksud.

3. jagu. Linnaomavalitsuse eelarved ja aruanded.

§ 357. Linnaomavalitsuse tulude ja kulude kohta koostatakse iga aasta jaoks eelarve.

Linnaomavalitsuse eelarveaasta algab 1. aprillil ja lõpeb järgmise kalendriaasta 31. märtsil.

§ 358. Linnaomavalitsuse eelarvesse võetakse kõik eelarveaasta tulud ja kulud.

Kuludena võetakse eelarvesse kõigepealt summad ;

1) kohustuste täitmiseks, mis seaduste põhjal linnaomavalitsusele on pandud või võetud;

2) tagavarasumma — vähemalt poolteist protsenti eelarve korralistest tuludest.

Nende kohuslike kulude katmisest vabaks jäänud tulud võidakse määrata tagavarakapitaliks ja muude linnaomavalitsuse üldtarviduste rahuldamiseks ning ülesannete täitmiseks.

§ 359. Peale korraliste tulude ja kulude võib eelarve sisaldada ka erakorralisi tulusid ja kulusid.

Erakorraliseks loetakse juhuslikult või ühekordselt saadav tulu. Muud tulud loetakse korralisteks.

Erakorraliseks loetakse kulu, mis tehakse suuremaks ühekordse iseloomuga vajaduseks. Muud kulud loetakse korralisteks.

§ 360. Eelarve tulud ja kulud, nii korralised kui ka erakorralised, viiakse lõppkokkuvõttes tasakaalu, kusjuures erakorralised tulud ei või olla korraliste kulude katteks.

§ 361. Nomenklatuurid, mille põhjal eelarvesse tulud ja kulud võetakse, jagunevad peatükkideks paragrahvideks ja punktideks ning tarbe korral teisteks alljaotisteks.

Nomenklatuurid määrab Siseminister kokkuleppel Majandusministriga.

§ 362. Linnaomavalitsuse eelarve-ettepanek esitatakse linnavolikogule hiljemalt 15. veebruariks.

Eelarve-ettepanekule lisandatakse:

- 1) alused ja põhistused eelarve-ettepanekus ettenähtud kulude ning tulude summa kohta;
- 2) krediitide kohta, mille tarvitus langeb mitmesse aastasse, andmed kavatsetava kulu üldsumma, samuti selle jaotuse kohta eelarveaastate järgi;
- 3) palgakrediitide selgituseks andmed linnaomavalitsuse ametnikkude ja teenijate arvu ja palgamäärade kohta eeloleval aastal ühes muudatustega, võrreldes käesoleva eelarveaastaga.

§ 363. Linnavolikogu vaatab läbi ja võtab vastu linnaomavalitsuse eelarve hiljemalt 1. märtsiks.

§ 364. Linnavolikogu võib suurendada eelarve-ettepanekus või lisa-eelarve-ettepanekus ettenähtud kulusid ja eelarvesse või lisa-eelarvesse võtta uusi kulusid ainult linnavalitsuse nõusolekul.

§ 365. Linnavolikogu poolt vastuvõetud eelarve esitatakse järelevalve-asutisele kinnitamiseks. Eelarve jõustub kinnitamisega. Kui ei ole saadud vastu võtta ega kinnitada eelarvet 1. aprilliks, siis võib järgmise eelarveaasta kulude arvel eelkrediidina tarvidust mööda teha kulusid kuni $\frac{1}{12}$ osani eelmise aasta eelarve määradest. Erakorralistel juhtudel võib järelevalveasutise loal teha kulusid üle $\frac{1}{12}$.

Nimetatud eelkrediite võidakse tarvitada ainult nende jooksvate kulude katteks, mis esinevad kulude peatükkidele vastavalt nii eelmise aasta eelarves kui ka eelseisva aasta eelarve-ettepanekus, ja ainult selle summa määraneni, mis on väiksem ____

§ 366. Linnavolikogu otsustes, mis nõuavad väljaminekuid või eelarves ettenähtud tulude vähenenust, peab näitama reaaltulu allikad, millest katta need väljaminekud või tulude kahanemine.

§ 367. Linnaomavalitsus asutistel on keelatud eelarvest kõrvale kalduda ja teha ülekulutusi: teha korraldusi, sõlmida lepinguid või võtta linnaomavalitsusele kohustusi, mis nõuavad rahalisi väljaminekuid, mida eelarves ettenähtud krediit ei võimalda.

Igas kulude eelarve peatükis või selle alljaotises määratud krediiti võib tarvitada ainult seal ettenähtud kulude katteks.

Kulude katmine eelarve ülejääkidest ilma vastavate krediitide ümberpaigutamisetä on keelatud.

§ 368. Krediitide ümberpaigutamine ühest kulude peatükist teise võib toimuda linnavolikogu otsusel, mis kuulub järelevalveasutise kinnitamisele, välja arvatud tagavarasumma krediit, mida võib ümber paigutada linnavalitsuse otsusel.

Summade ümberpaigutamine peatüki piirides toimub linnavalitsuse otsusel.

§ 369. Tagavarasummat võib linnavalitsuse otsusel tarvitada peale juhuslike, ettenägemata väljaminekute katmise ka summade ümberpaigutamiseks teiste eelarvejaotiste alla, kui on vajalik kulutada nende jaotiste järgi rohkem kui ette nähtud. ning kuivõrd puuduvat summat ei saa katta krediidi ümberpaigutamise sama peatüki teiste jaotiste alt.

§ 370. Tagavarakapitali võib käsutada linnavolikogu otsusel: 1) laenude tegemiseks linnaomavalitsuse ülesannete täitmise jaoks ja erakordsetel juhtudel samadeks otstarveteks, milleks võib tarvitada tagavarasummat (§ 369),

kui viimasest krediidist ei jätku nimetatud otstarvete rahuldamiseks; 2) jooksvate krediitide ajutiseks suurendamiseks tulude laekumise viibimisel ning ära-jäämisel ja 3) eelarve lõpetamisel selgivate puudujääkide katteks.

Eelmise lõike p. 2 ettenähtud otstarbeks võib kulutada tagavarakapitali ainult laenu näol tingimusel, et juhul, kui linnaomavalitsuse kassasse kogub selleks küllalt summasid, võetud laen tagavarakapitali arvele viivitamata tagasi makstakse. Tagavarakapitali tarvitamine eelmise lõike p. 1 põhjal ei või toimuda teisiti kui lisaelarve põhjal.

§ 371. Linnaomavalitsuse eelarves ettenähtud kulude krediite võidakse käsutada ainult vastava eelarveaasta kestel, välja arvatud juhud, kui eelarveaasta lõpuks ei ole jõutud eelarves ettenähtud määral:

- 1) lõpetada ehitustöid või õiendada nende alal arveid;
- 2) lõpule viia kinnisvara soetamist;
- 3) tasuda linnaomavalitsuse võlgu ning nende intresse, või
- 4) täita eelarveaasta kestel tekkinud kohustusi.

Loetletud juhtudel võib linnaomavalitsus nimetatud otstarveteks käsutada eelmise aasta vastavaid krediite kuni järgneva eelarveaasta lõpuni.

Eelarves ettenähtud tulud, mis aasta lõpuks on jäänud saamata, arvatakse selle aasta tuludeks, mil nad tegelikult on saadud.

Teise aasta lõpul kulutamata tulud, mis on saadud erikapitalidest, lähevad tagasi vastavasse erikapitalidesse.

§ 372. Eelarve ülejäägid, mis on jäänud paragrahvile 371 vastavalt tarvitamata, arvatakse linnaomavalitsuse tagavarakapitaliks, kui võrd neil ei ole eriotstarvet.

§ 373. Kui enne eelarveaasta lõppu on möödapääsematult vaja teha kulusid, milleks vastavas eelarve-peatükis ettenähtud krediidist ei jätku või -milleks pole vastavaid krediite üldse ette nähtud, siis võib nendeks kuludeks : saada summasid ainult lisaelarve korras, välja arvatud tagavarasumma, mida võib üle kanda ilma lisaelarveta § 369 ettenähtud korras.

Lisaelarved koostatakse, neid arutatakse ja kinnitatakse samas korras kui aastaelarve.

Lisaelarvete ettepanekuile lisandatakse:

- 1) põhjustused, miks aastaelarves vastavaid krediite ei ole üldse või ei ole vajalikus suuruses ette nähtud ja miks loetakse kavatsetav kulu möödapääsematuks ning edasilükkamatuks, ja
- 2) andmed nende krediitide seisukorra kohta, mille täiendamist nõutakse, samuti andmed lisatulude ja ülejääkide kohta, millega võiks lisakrediite katta.

§ 374. Linnavalitsus annab linnaomavalitsuse möödunud aasta eelarve täitmise aruande revisjonikomisjonile revideerimiseks hiljemalt järgneva eelarveaasta 1. juuliks. Revisjonikomisjon teatab oma seisukoha ja märkused aruande kohta hiljemalt 1. augustiks. Hiljemalt 1. septembriks esitab linnavalitsus linnavolikogule nimetatud aruande ühes revisjonikomisjoni seisukohaga ning märkustega ja oma seletusega nende märkuste kohta. Linnavolikogu vaatab läbi aruande 1. oktoobriks.

Kui revisjonikomisjon ei avalda tähtajaks oma seisukohta temale õigel ajal esitatud aruande kohta, siis linnavalitsus esitab aruande linnavolikogule ka ilma revisjonikomisjoni seisukohata.

§ 375. Revisjonikomisjoni ettepanekul on linnavolikogul õigus määrata linnapealt, abilinnapealt, linnavanemalt, abilinnavanemalt, linnanõunikelt

ja teistelt linnaomavalitsuse ametnikelt ja teenijailt juurde- ning tagasimakse kui ka nõuda neilt linnaomavalitsusele tehtud muude kahjude tasumist.

Kui eelmises lõikes tähendatud isikud ei tasu neile määratud juurde- või tagasimakse või nende poolt tehtud muid kahjusid linnavolikogu poolt määratud tähtpäevaks, nõutakse sisse juurde- ning tagasimaks administratiivkorras ja muud kahjud kohtukorras.

7. peatükk. Järelevalve.

§ 376. Linnaomavalitsuste järelevalvet teostab Siseministeerium.

Kolmanda astme linnades, välja arvatud maakonnalinnad, teostab järelevalvet maavanem, kui võrd seadus ei määra teisiti.

§ 377. Järelevalvet teostatakse linnaomavalitsuse tegevuse seaduslikkuse ja § 379 ettenähtud juhtudel ka otstarbekohasuse üle.

§ 378. Järelevalve teostamiseks on järelevalveasutisel õigus oma ametnike kaudu linnaomavalitsusasutiste asjaajamist igal ajal revideerida, neilt seletusi pärida ja asjusse puutuvate dokumentide või nende ärakirjade esitamist nõuda.

§ 379. Järelevalveasutise kinnitamisele kuuluvad linnavolikogu otsused järgmistes asjades:

1) linnavolikogu poolt vastuvõetud põhi- ja lisaelarved ning eelarve täitmise aruanded, samuti linnavolikogu poolt vastuvõetud linnaomavalitsuse ametnikkude ja teenijate koosseisud;

2) käesoleva seaduse § 165 põhjal antavad määrused, kui võrd vastavad seadused ei määra teisiti;

3) kinnisvarade võõrandamise ja pantimise otsustamine;

4) laenude: tegemine ja vastutuste ning tagatiste linnaomavalitsusele võtmine, kui need ühes endiste laenude ja kohustustega kokku ületavad linnaomavalitsuse eelmise aasta korraliste tulude eelarve summa;

5) lepingute sõlmimise otsustamine üldkasutamiseks määratud linna ehitiste ja ettevõtete asutamise ja käsutamise kohta, kui lepingu kestus ulatub üle 12 aasta või ehituse hind tõuseb üle linnaomavalitsuse eelmise aasta eelarve tulude summa või ületab 500.000 krooni;

6) § 28 p. 16 tähendatud tasude määrad;

7) linnaehitusplaani määramise ja muutmise otsused;

8) kinnisvara valdajatel § 346 alusel lasuvate koormatiste muutmine rahalisteks;

9) § 222 ja 226 tähendatud erimaksude võtmise otsused;

10) § 231, 233, 236, 243, 251, 281, 283, 289, 291, 295, 303, 308 tähendatud maksude määrad;

11) muud linnavolikogu otsused, mis kuuluvad Järelevalveasutise kinnitamisele käesoleva või teiste vastavate seaduste alusel.

§ 380. Pealinnas, esimese ja teise astme linnades ning maakonnalinnades kinnitab § 379 p. 1—11 tähendatud otsused Siseminister, teistes linnades kinnitab § 379 p. 6, 7, 9 ja 10 tähendatud otsused Siseminister, p. 11 tähendatud otsused — vastavalt Siseminister või maavanem ja p. 1—5 ning p. 8 tähendatud otsused maavanem.

Siseminister kinnitab paragrahvi 379 p. 10 ettenähtud otsused kokku-leppel Majandusministriga, p. 6 ja 7 ettenähtud otsused kokkuleppel asjaomaste ministritega.

§ 381. Järelevalveasutise kinnitamisele kuuluvaid otsuseid ei pöörata täitmisele enne nende kinnitamist.

Kui järelevalveasutis ei ole 1 kuu jooksul otsuse või täiendavalt nõutud materjali kättesaamise päevast arvates antud asjas teatanud otsuse mittekinnitamisest, siis loetakse otsus kinnitatuks.

§ 382. Järelevalve teostamise võimaldamiseks saadetakse ära kirjad linnavolikogu protokollidest ühes tarvilike lisadega 7 päeva jooksul arvates koosoleku päevast järelevalveasutisele.

§ 383. Kui järelevalveasutis leiab, et Järelevalveasutise kinnitamisele mittekuuluva otsuse vastuvõtmine linnavolikogus ei toimunud seaduses ettenähtud korras või et otsus on sisuliselt seadusvastane, siis paneb ta otsuse täitmise seisma ja teatab sellest ühes otsuse seismapanemise põhjendustega linnavalitsusele 2 nädala jooksul arvates protokollil ära kirja või täiendavalt nõutud materjali saamise päevast. Linnavolikogul on õigus otsuse seismapanemise vastu kaevata administratiivkohtu korras.

§ 384. Järelevalveasutise kinnitamisele mittekuuluvad linnavolikogu otsused pööratakse täitmisele, kui järelevalveasutis on teatanud, et ta ei vaidle otsuse vastu, või kui ta ei ole otsuse seismapanekust teatanud 2 nädala jooksul otsuse või täiendavalt nõutud materjalide kättesaamise päevast arvates.

§ 385. Kui järelevalveasutis leiab revideerimisel või muul viisil linnaomavalitsuse täidesaatvate asutiste tegevuses seaduserikkumist, siis seab ta jalule seadusliku korra.

§ 386. Kui linnaomavalitsuse organid jätavad täitmata neile seaduste alusel pandud ülesanded, siis juhib järelevalveasutis, kuivõrd see asi ei allu mõnele teisele asutisele, linnaomavalitsuse vastava organi tähelepanu sellele, ühtlasi ara näidates linnaomavalitsuse poolt täitmisele kuuluvad ülesanded ja määrates kohase tähtaja nende täitmiseks.

Kui linnaomavalitsuse organid ei täida järelevalveasutise poolt määratud tähtajaks tähendatud ülesandeid, siis täidetakse need järelevalveasutise korraldusel linnaomavalitsuse kulul, tarbe korral kohustades linnaomavalitsust võtma oma eelarvesse vastavad kulud, seejuures ara näidates vastava tulu.

§ 387. Kui järelevalveasutis leiab linnaomavalitsuse ametnike ja teenijate tegevuses süüteo tunnuseid, siis ta teatab sellest prokurörile süüdlaste, vastutusele võtmiseks.

§ 388. Järelevalveasutisel on õigus linnaomavalitsuse ametnikke ja teenijaid, nende hulgas ka linnapead, abilinnapead, linnavanemat, abilinnavanemat ja linnanõunikke teenistuskohuste täitmiselt ajutiselt tagandada käesoleva seaduse § 154 ettenähtud alustel kuni kohruotsuse seadusjõusse astumiseni või lõpetamiseni ja määrata tagandatud ametniku või teenija asemele isikute seast, kes vastavad käesoleva seaduse nõudeile, ajutisi asetäitjaid kuni asetäitja valimiseni või määramiseni. Asetäitja valitakse või määratakse samas korras kui ametnik või teenija, keda ta asendab.

§ 389. Vabariigi President võib tema poolt ametisse määratud linnapea ametist vabastada, kui ta leiab, et linnapea tegevus on riigi või omavalitsuse huvidele kahjulik.

Sama õigus on Vabariigi Valitsusel kõigi teiste linnaomavalitsuse ametnike ja teenijate kohta, kui ta leiab, et nende tegevus on riigi või omavalitsuse huvidele kahjulik. Enne ettepaneku tegemist korraldab Siseminister sellekohase juurdluse ning nõuab linnaomavalitsuse ametnikult või teenijalt kirjaliku seletuse.

Eelmiste lõigete põhjal vabastatud linnaomavalitsuse valitavad ametnikud langevad välja ka linnavolikogust ja komisjonidest, kuhu nad linnaomavalitsuse esindajana valitud.

Käesoleva paragrahvi põhjal ametist vabastatud ametnikke ja teenijaid võib uuesti valida või määrata omavalitsuste ametisse ainult Vabariigi Presidendi loal.

§ 390. Siseministril on õigus vabastada ametist linnasekretäri ja ta abi, kui nad nõrga ametioskuse tõttu ei suuda täita oma ülesandeid. Sel juhul linnasekretär või ta abi kaotavad oma varem omandatud omavalitsus-sekretäri kutse.

§ 391. Vabariigi Valitsusel on Siseministri ettepanekul õigus kohaliku omavalitsuse või riigi huvides laiali saata linnavolikogu ja välja kuulutada kas üksiku linna kohta või kõigi linnade kohta riigis uued linnavolikogu valimised, mis peavad järgnema hiljemalt 4 kuu jooksul arvates sellekohase otsuse väljakuulutamisest.

Kui uued valimised kuulutatakse välja üksiku linna kohta, valitakse uus volikogu kuni teiste volikogude volituste lõpuni.

Linnavolikogu laialisaatmise korral teeb linnavalitsus korraldusi ka asjus, mis kuuluvad linnavolikogu otsustamisele, kusjuures linnavalitsuse otsused tähendatud asjus esitatakse kinnitamiseks järelevalveasutusele, välja arvatud otsused, mille kinnitamine allub seaduse järgi mõnele teisele asutisele.

§ 392. Vabariigi Valitsusel on Siseministri ettepanekul õigus seisma panna linnavolikogu tegevus, kui linnaomavalitsus on sattunud niisugustesse maksuraskustesse, et ta enam ei suuda täita oma rahalisi kohustusi,

Volikogu tegevuse seismapanemise korral lähevad linnavolikogu ülesanded linnavalitsusele.

Linnavolikogu tegevuse seismapaneku korral määratakse ametisoleva linnapea, abilinnapea, linnavanema, abilinnavanema ja linnanõunike asemele uued isikud, kusjuures pealinna ülemlinnapea määrab Vabariigi President, linnapea esimese, teise ja kolmanda astme linnades, linnavanema ja abilinnavanema, abilinnapea ning linnanõunikud — Vabariigi Valitsus.

Linnavalitsuse otsused neis asjus, mis kuuluvad volikogu otsustamisele, esitatakse kinnitamiseks järelevalveasutusele, välja arvatud otsused, mille kinnitamine allub seaduse järgi mõnele teisele asutisele.

Kui käesoleva paragrahvi kolmanda lõike korras ametisse seatud linnavalitsus on seadnud korda linnaomavalitsuse majapidamise, siis Vabariigi Valitsus Siseministri ettepanekul otsustab linnaomavalitsuse harilikus korras ametisse seatavate organite uuesti tegevusse astumise küsimuse.

§ 393. Siseministril on õigus kõrvaldada linnavolikogust üksikuid linnavolinikke kuni volikogu volituste lõpuni, kui nad oma tegevusega takistavad volikogu või linnavalitsuse tööd või kui nende tegevus on kahjulik linna- või üldhuvidele.

Üksiku linnavoliniku volikogust kõrvaldamise korral täidetakse tema koht linnavolikogude valimise seaduses ettenähtud korras.

S. peatükk. Lõppeeskirjad.

§ 394. Siseministril on õigus anda määrusi ja juhtnõore käesoleva seaduse teostamiseks.

Siseministril on õigus anda määrusi ja juhtnööre eriti:

- 1) linnaomavalitsuse töökorralduse ja asjaajamise korra kohta;
- 2) arvepidamise, eelarvete ja aruannete koostamise kohta;
- 3) eelarvete, täitmise kohta;
- 4) aasta lõpul eelarvekrediitide tarvitamise kohta;
- 5) linnaomavalitsuse kapitalide ning vabade summade hoidmise kohta;
- 6) linnaomavalitsuse varade/kapitalide ning erikapitalide valitsemise kohta;
- 7) maksude ja koormatiste määramise ja maksude sissenõudmise korra kohta;
- 8) koormatiste täitmise korra kohta;
- 9) linna kodanikuks kuuluvuse määramise korra kohta.

II.

Käesoleva seaduse jõustumisel jäävad olemasolevad linnavolikogud senises koosseisus edasi töötama kuni nende volituste lõpuni.

III.

Käesoleva seaduse jõustumisel jäävad ametis olevad linnapead edasi ametisse linnapeana või linnavanemana kuni käesoleva seaduse jõustumisel olemasolevate linnavolikogude volituste lõpuni.

IV.

Käesoleva seaduse jõustumisel pealinnas ametis olev linnapea abi jääb ametisse abilinnapeana kuni käesoleva seaduse jõustumisel olemasolevate linnavolikogude volituste lõpuni. Samaks tähtjaks jäävad ametisse linna-nõunikudena käesoleva seaduse jõustumisel esimese ja teise astme linnades ametis olevad linnapea, abid kui ka pealinnas ning esimese ja teise astme linnades ametis olevad linnavalitsuse liikmed.

Kolmanda astme linnades esitab linnapea või linnavanem ühe kuu jooksul arvates käesoleva seaduse kehtimahakkamisest ühe käesoleva seaduse jõustumisel ametis oleva linnapea abi või linnavalitsuse liikme Siseministrile kinnitamiseks abilinnapea või abilinnavanema kohale. Kui linnapea või linnavanem ei esita tähendatud tähtjal abilinnapead või abilinnavanemat Siseministrile kinnitamiseks või kui Siseminister ei kinnita esitatud isikut, määrab abilinnapea või abilinnavanema ametisse Siseminister. Käesoleva lõike korras kinnitatud või määratud abilinnapea või abilinnavanema volitused kestavad kuni käesoleva seaduse jõustumisel olemasolevate linnavolikogude volituste lõpuni.

V.

Antsla, Elva, Jõgeva, Jõhvi, Kallaste, Keila, Kilingi-Nõmme, Kunda, Kärkla, Mustla, Mustvee, Mõisaküla, Sindi ja Suure-Jaani alevi muutuvas käesoleva seaduse jõustumisel samanimelisteks linnadeks.

VI.

Käesoleva seaduse jõustumisel olemasolevad alevivolikogud alevites, mis käesoleva seadusega muudetakse linnadeks, jäävad edasi töötama linnavolikogudena senises koosseisus kuni nende volituste lõpuni, kusjuures olemasoleva volikogu koosseisu täiendamine toimub Alevivolikogude valimise seaduse alusel.

VII.

Käesoleva seadusega linnadeks muudetud alevites käesoleva seaduse jõustumisel ametis olevad alevivanemad jäävad edasi töötama linnavanema-tena kuni käesoleva seaduse jõustumisel olemasolevate linnavolikogude volituste lõpuni.

VIII.

Käesoleva seadusega linnadeks muudetud endistes alevites esitavad linnavanemad ühe kuu jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest ühe käesoleva seaduse jõustumisel ametis oleva alevivanema abi või ühe alevivalitsuse liikme Siseministrile kinnitamiseks abilinnavanema kohale. Kui linnavanem ei esita tähendatud tähtajal abilinnavanemat kinnitamiseks või kui Siseminister ei kinnita nimetatud isikut, määrab abilinnavanema ametisse Siseminister.

Eelmise lõike korras kinnitatud või määratud abilinnavanema volitused kestavad kuni käesoleva seaduse jõustumisel olemasolevate linnavolikogude volituste lõpuni.

IX.

Narva-Jõesuu alevi Narva linnaga ühendamise seadusega (RT 1934, 27, 226) Narva-Jõesuu linnaosas loodud Narva linnaomavalitsuse kohalikud organid jäävad edasi töötama käesoleva seaduse § 121—132 alusel.

Käesoleva seaduse jõustumisel olemasolev Narva-Jõesuu jaoskonnavolikogu jääb edasi töötama Narva-Jõesuu linnaosa volikoguna senises koosseisus kuni oma volituste lõpuni.

Käesoleva seaduse jõustumisel ametis olev Narva jaoskonnavalitsuse esimees jääb edasi töötama Narva-Jõesuu linnaosa vanemana kuni käesoleva seaduse jõustumisel olemasoleva linnavolikogu volituste lõpuni.

Ühe kuu jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest esitab Narva-Jõesuu linnaosa vanem Narva linnapea kaudu Siseministrile kinnitamiseks Narva linnaosa vanema abi kohale ühe käesoleva seaduse jõustumisel ametis oleva Narva-Jõesuu jaoskonnavalitsuse liikme. Kui tähendatud tähtajal ei esitata kinnitamiseks Narva-Jõesuu linnaosa vanema abi või kui Siseminister ei kinnita esitatud isikut, määrab ametisse Narva-Jõesuu linnaosa vanema abi Siseminister. Käesoleva lõike korras kinnitatud või määratud Narva-Jõesuu linnaosa vanema abi volitused kestavad kuni käesoleva seaduse jõustumisel olemasolevate linnavolikogude volituste lõpuni.

X.

Linnades, kus volikogu tegevus on seisma pandud Omavalitsuste järelevalve seaduse § 3² (RT 1934, 109, 854) alusel, toimib linnavalitsus käesoleva seaduse § 392 alusel.

XI.

Käesoleva seaduse jõustumisel ametis olevad linnasekretärid, samuti alevisekretärid käesoleva seadusega linnadeks muudetud alevites ning tähendatud linnasekretäride ja alevisekretäride abid esitatakse kähe kuu jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest linnapea või linnavanema poolt Siseministrile kinnitamiseks linnasekretäridena ja nende abidena. Linnasekretärideks ja nende abideks kinnitatud isikud peavad omandama omavalitsussekretäri kutse Siseministri poolt määratud tähtajal. Tähtajaks omavalitsussekretäri kutse mitteomandamisel vabanevad linnasekretärid ja nende abid kohtadelt.

Omaavalitsussekretäri kutse omandamise ja vastavatel juhtudel kõrgema juriidilise hariduse omandamise nõue võidakse ara jätta käesoleva osa esimeses lõikes tähendatud linna- ja alevisekretärile, kes on olnud vahetpidamata samal kohal linnasekretärina või alevisekretärina vähemalt 10 aastat.

Kui linnasekretäre ja nende abisid ei esitata kinnitamiseks esimeses lõikes tähendatud tähtajal või kui Siseminister ei kinnita ametisse esitatud kandidaati, nimetab linnasekretäri või ta abi ametisse Siseminister.

XII.

Vähemalt 18 aastat vanad Eesti Vabariigi kodanikud, kes Siseministri vastavas määruses ettenähtud tähtajal omavad linna piires püsivat elukohta või töökohta, arvatakse selle linna kodanikuks, kui nad kolme kuu jooksul arvates tähendatud tähtajast ei ole teatanud linnavalitsusele, et nad soovivad jääda oma endise püsiva elukoha või töökohta omaavalitsuse kodanikuks.

Vähemalt 18 aastat vanad Eesti Vabariigi kodanikud, kes Siseministri vastavas määruses ettenähtud tähtajal viibivad linna piires, kuid kellel puudub püsiv elukoht või töökoht, arvatakse nende viibimiskoha linna kodanikuks, kui nad kolme kuu jooksul arvates tähendatud tähtajast ei ole teatanud linnavalitsusele, et nad soovivad jääda mõne teise omaavalitsuse kodanikuks, kus neil varem oli püsiv elukoht või töökoht.

Siseministri vastavas määruses ettenähtud tähtajal ajateenijana tegelikus sõjaväeteenistuses, samuti õppe- ja kasvatusasutises või hoolekandearavi- või vangistusasutises viibivad vähemalt 18 aastased Eesti Vabariigi kodanikud arvatakse selle linna kodanikuks, kus neil oli püsiv elukoht või töökoht, või viimaste puudumisel ajutine viibimiskoht sõjaväeteenistusse või õppe- või kasvatusasutisse astumise või hoolekandearstiasutisse, raviasutisse või vangistusasutisse paigutamise ajal, ja kui nad kolme kuu jooksul arvates tähendatud tähtajast ei ole teatanud linnavalitsusele, et nad soovivad jääda mõne teise omaavalitsuse kodanikuks, kus neil oli varem püsiv elukoht või töökoht.

Samuti arvatakse linna kodanikeks Eesti Vabariigi kodanikud, kes Siseministri vastavas määruses ettenähtud tähtajal viibivad välismaal, kui neil oli välismaale minnes püsiv elukoht või töökoht linna piires.

Kui välismaal viibiva Eesti Vabariigi kodaniku kuuluvust omaavalitsuse kodanikuks ei ole võimalik määrata vastavate seaduste alusel, määrab selle Siseministeerium.

Erandina käesoleva osa esimese, teise, kolmanda, neljanda ja viienda lõike eeskirjadest arvatakse isik, kes käesoleva osa esimeses lõikes tähendatud tähtajal saab mõnelt omaavalitsuselt hoolekandelist abi, selle omaavalitsuse kodanikuks, kes talle on kõmistatud andma hoolekandelist abi.

Käesoleva osa eelmistes lõigetes tähendatud isikute naistele ja alla 18 aastastele lastele kohaldatakse käesoleva seaduse § 7 neljanda, viienda ja kuuenda lõike eeskirju.

Lesknaistele kohaldatakse käesoleva osa esimese, teise, kolmanda, neljanda, viienda ja kuuenda lõike eeskirju, kusjuures nende alla 18 aastased lapsed arvatakse sama linna kodanikuks, kus nad ise on kodanikud.

Alla 18 aastastele vaeslastele kohaldatakse käesoleva osa esimese, teise, kolmanda, neljanda, viienda ja kuuenda lõike eeskirju.

Alla 18 aastastele adopteeritud lastele ja leidlastele kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse § 7 seitsmenda ja kaheksanda lõike eeskirju.

XIII.

Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seaduse § 2 p. 30 ja § 111¹ põhjal käesoleva seaduse jõustumisel võetavad maksud jäävad püsima kuni nende tähtaja lõpuni või kuni nende kaotamiseni seaduslikus korras.

XIV.

Käesoleva seadusega linnadeks muudetud alevite 1938 ja eelmiste aastate maksuvõlad lähevad senises korras ja alustel samanimelistele linnadele.

XV.

Käesoleva seadusega linnadeks muudetud alevite 1938/1939 a. eelarved, mis on koostatud enne 1. maid 1938 Aleviseaduse alusel, jäävad jõusse ja võetakse pärast nende kinnitamist teostamisele samanimeliste linnade 1938/1939. aasta eelarvetena, kui linnavolikogu ei otsusta koostada eelarvet Linnaseaduse alusel.

XVI.

Käesoleva seadusega linnadeks muudetud alevite volikogude poolt antud määrused jäävad kehtima kuni nende muutmiseni seaduslikus korras.

XVII.

Käesoleva seadusega linnadeks muudetud alevite, samuti ka Narva-Jõesuu linnaosa piires olevatel maa-aladel jääb kehtima seal senini kehtinud tsiviilõigus.

XVIII.

Mustvee linna administratiivpiires asuvad maad ja hooned maksustatakse Maal asuvate kinnisvarade maksuseaduse järgi, kuni linnavolikogu otsustab hakata kinnisvaramaksu võtma Linnaseaduse § 190—216 alusel.

ŽIX.

Võõpsu alev liidetakse Räpina vallaga, kusjuures Võõpsu aleviomavalitsuse varad ja varalised õigused ja kohustused lähevad üle Räpina vallaomavalitsusele.

Võõpsu aleviomavalitsuse tegevuse likvideerimine ja varade ning varaliste kohustuste üleandmine Räpina vallaomavalitsusele peab toimuma kolme kuu jooksul arvates käesoleva seaduse jõusseastumisest.

Võõpsu alevi 1938/39. a. eelarve jääb vastavates osades jõusse ja selle teostamist jätkatakse Räpina vallaomavalitsuse poolt Räpina valla 1938/39. a. eelarve eriosana. Võõpsu alevi eelarves ettenähtud maksud võetakse endistel alustel ja suuruses 1938/39. eelarveaasta lõpuni. Alevi 1938. a. maksud kui ka 1938. a. ja eelmiste aastate maksuvõlad lähevad Räpina vallaomavalitsusele.

Räpina valla külge liidetud endisele Võõpsu alevile Linnade ja alevite maaga varustamise seaduse (RT 1927, 1.13, 90; 1929, 3, 24; 1930, 57, 389; 1931, 1, 2 ja 1935, 39, 369) alusel antud riigimaade suhtes lähevad samas seaduses ettenähtud õigused ja kohustused Räpina vallaomavalitsusele tingimusega, et nimetatud maade ja päraldiste tarvitamisest ja käsutamisest iga aasta jooksul saadud summadest Linnade ja alevite maaga varustamise seaduse § 16 p. 1 ja 2 põhjal määratakse 25% eelarve korras Räpina valla endise VÕÕpsu alevi osale ja 35% sama osa korteriolude parandamiseks ja heakorra tõstmiseks.

Siseminister annab muud vajalikud juhtnõõrid ja korraldused Vööpsu alevi likvideerimisega ühenduses olevate küsimuste lahendamiseks.

XX

Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 970¹—970⁴ muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 970¹. Kriminaalseadustiku § 123, 124, 178¹ ja § 235 p. 2 ettenähtud süütegudes, kuivõrd need puutuvad linnavanema, abilinnavanema, samuti ka vallavanema, vallavanema abi ja küllavanema seaduslike korralduste ja nõudmiste täitmata jätmisse, võetakse süüdlased vastutusele ja karistatakse kas üldises kohtukorras või alljärgnevatel § 970²—970⁴ ettenähtud administratiivkorras, kusjuures kohaldatakse käesoleva seaduse § 959 teise lõike eeskirja.

§ 970². Õigus administratiivkorras karistada kuni 30-kroonise rahatrahviga § 970¹ tähendatud süütegude eest kuulub linnavanemale ja vallavanemale.

§ 970³. Administratiivkorras karistamisel koostab linnavanem või vallavanem trahvimääruse, milles tähendatakse:

- 1) määruse koostamise aeg ja kõht;
- 2) süüaluse nimi, perekonnanimi ja elukoht;
- 3) süüteo kordasaatmise aeg ja kõht;
- 4) süüteo kirjeldus ja süüaluse seletus, kui see süüaluse poolt antud;
- 5) trahvimäärus.

Linnavanema trahvimäärusele kirjutavad alla linnavanem ja linnasekretär.

Vallavanema trahvimäärusele kirjutavad alla vanavanem ja vallasekretär.

§ 970⁴. Linnavanema ja vallavanema trahvimääruse kuulutamise, selle peale edasikaebamise ja üldse asja edaspidise käigu kohta kehtivad käes oleva seaduse § 967—970 eeskirjad selle vahega, et edasikaebused linna vanema või vallavanema trahvimääruse peale esitatakse linnavanema või vallavanema kaudu, kes koostas trahvimääruse, ja et kõik korraldused asja edaspidiseks käiguks teeb linnavanem või vallavanem, kes koostas trahvi määruse.

XXI.

Rahva tervishoiu korraldamise seaduse § 27 (RT 1928, 2, 8) muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 27. Maa või linna administratiivpiirkond jaguneb tervishoiu jaoskondadesse. Linnades, kus ei ole ametis jaoskonna tervishoiuarsti, täidab linnaarst ka jaoskonna tervishoiuarsti kohuseid.

Maakonnalinnade hulka mittekuuluvais kolmanda astme linnades võib maavalitsuse poolt ametisse määratud jaoskonnaarst taita linna jaoskonnaarsti kohuseid maa- ja linnavalitsuse vahelisel kokkuleppel.

XXII.

Maanteede seaduse § 18 (RT 1930, 48, 309) muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 18. Teede ehitamiseks ja korrashoiuks linnade administratiivpiires võib Teedeministeerium anda toetust Teedeministeeriumi teedekapitalist.

Endistes alevites, mis Linnaseadusega on muudetud linnadeks, Teede-minister, ära kuulnud linnavolikogu ja maavalitsuse arvamused, määrab

linna piirkonda läbistavad teed, mis ehitatakse ja hoitakse korras maavalitsuse korraldusel maavalitsuse teedekapitali arvel.

XXIII.

Lõhkeainete, kaltsium-karbiidi, atsetüleeni, laskeriistade ja püssitongide seaduse (RT 1930, 39, 241) § 46 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 46. Vabariigi Valitsusel on õigus anda määrusi laskeriistade valmistamise, parandamise, pidamise ja kandmise ning laskeriistadega ja laskemoonaga kauplemise kohta ja maksustada laskeriistade kandmise ja pidamise ning laskeriistadega ja laskemoonaga kauplemise lubasid. Maksu ülemmääraks on: laskeriistade kandmise ja pidamise lubadelt 5 krooni ja laskemoonaga kauplemise lubadelt 20 krooni aastas. Selle maksu hulka kuulub maks igalt laskeriistaloalt 1 krooni suuruses aastas linnaomavalitsuse kasuks, kui loa saaja elab linna piires, või maakonna oma valitsuse kasuks, kui loa saaja elab väljaspool linna piire.

XXIV.

Vallaseaduse (RT 1937, 32, 310) § 7 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 7. Valla elanikeks loetakse kõik valla piires elavad isikud.

Valla kodanikuks loetakse Eesti Vabariigi kodanik, kes vähemalt 18 aastat vana ja omab valla piires 2 aasta kestel püsivat elukohta või töökohta, kui ta vallavalitsuse sellekohasel teadaandel ei ole avaldanud soovi edasi jääda oma endise püsiva elukoha või töökohta omavalitsuse kodanikuks.

Vallaomavalitsusel on õigus keelduda hoolekandelist abi vajavate isikute kandmisest valla kodanikkude nimekirja.

Valla kodaniku naine loetakse abielu kestel sama valla kodanikuks, kuhu kuulub ta mees.

Valla kodaniku alla 18 aastased seaduslikud ja seadustatud lapsed loetakse sama valla kodanikuks, kuhu kuulub nende isa.

Valla kodaniku alla 18 aastane vallaslaps loetakse sama valla kodanikuks, kuhu kuulub ta ema.

Alla 18 aastane adopteeritud laps loetakse sama valla kodanikuks, kuhu kuulub adopteerija.

Alla 18 aastane leidlaps loetakse selle valla kodanikuks, kus ta leitud.

Eesti Vabariigi kodakondsusse vastuvõtmisel määrab Siseminister, millise omavalitsuse kodanikkonda isik kuulub, kui kodakondsusse vastuvõetud isiku kuuluvust omavalitsuse kodanikuks ei ole võimalik määrata vastavate seaduste alusel.

XXV.

Vallaseaduse (RT 1937, 32, 310) V osa muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

V.

Vähemalt 18 aastased Eesti Vabariigi kodanikud, kes Siseministri vastavas määruses ettenähtud tähtajal omavad valla piires püsivat elukohta või töökohta, arvatakse selle valla kodanikeks, kui nad kolme kuu jooksul arvates tähendatud tähtajast ei ole teatanud vallavalitsusele, et nad soovivad jääda oma endise püsiva elukoha või töökohta omavalitsuse kodanikuks.

Vähemalt 18 aastased Eesti Vabariigi kodanikud, kes Siseministri vastavas määruses ettenähtud tähtajal viibivad valla piires, kuid kel puudub

püsiv elukoht või töökoht, arvatakse nende viibimiskoha valla kodanikeks, kui nad kolme kuu jooksul arvates tähendatud tähtajast ei ole teatanud vallavalitsusele, et nad soovivad jääda mõne teise omavalitsuse kodanikeks, kus neil varem oli püsiv elukoht või töökoht.

Siseministri vastavas määruses ettenähtud tähtajal ajateenijana tegelikus sõjaväeteenistuses, samuti õppe- või kasvatusasutises või hoolekande-, ravi- või vangistusasutuses viibivad vähemalt 18 aastased Eesti Vabariigi kodanikud arvatakse selle valla kodanikuks, kus neil oli püsiv elukoht või töökoht, või viimaste puudumisel ajutine viibimiskoht sõjaväeteenistusse või õppe- või kasvatusasutisse astumise või hoolekandetasutusse, raviasutisse või vangistusasutusse paigutamise ajal, ja kui nad kolme kuu jooksul arvates tähendatud tähtajast ei ole teatanud vallavalitsusele, et nad soovivad jääda mõne teise omavalitsuse kodanikuks, kus neil oli varem püsiv elukoht või töökoht.

Samuti arvatakse valla kodanikuks Eesti Vabariigi kodanikud, kes Siseministri vastavas määruses ettenähtud tähtajal viibivad välismaal, kui neil oli välismaale minnes püsiv elukoht või töökoht valla piires.

Kui välismaal viibiva Eesti Vabariigi kodaniku kuuluvust omavalitsuse kodanikuks ei ole võimalik määrata vastavate seaduste alusel, määrab selle Siseministeerium.

Erandina käesoleva osa esimese, teise, kolmanda, neljanda ja viienda lõike eeskirjadest arvatakse isik, kes käesoleva osa esimeses lõikes tähendatud tähtajal saab mõnelt omavalitsuselt hoolekandelist abi, selle omavalitsuse kodanikuks, kes talle on kohustatud andma hoolekandelist abi.

Käesoleva osa eelmistes lõigetes tähendatud isikute naistele ja alla 18 aastastele lastele kohaldatakse käesoleva seaduse § 7 neljanda, viienda ja kuuenda lõike eeskirju.

Lesknaistele kohaldatakse käesoleva osa esimese, teise, kolmanda, neljanda, viienda ja kuuenda lõike eeskirju, kusjuures nende alla 18 aastased lapsed arvatakse sama valla kodanikuks, kus nad ise on kodanikud.

Alla 18 aastastele vaeslastele kohaldatakse käesoleva osa esimese, teise, kolmanda, neljanda, viienda ja kuuenda lõike eeskirju.

Alla 18 aastastele adopteeritud lastele ja leidlastele kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse § 7 seitsmenda ja kaheksanda lõike eeskirju.

XXVI.

Linnaseadus jõustub 1. mail 1938. a.

Linnaseaduse § 7 ja 8 ning XII osa teostamise lähem kord määratakse Siseministri määrusega. Kuni tähendatud määruse andmiseni kohaldatakse Linnaseaduse § 180 linna kodanikkude kohta ettenähtud eeskirja linna elanikele.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotavad kehtivuse;

- 1) Linnaseadus (VSK II k. 1915.a. vlj. ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega);
- 2) Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seadus (VSKK 1917 nr. 274 — 1917, art. 2010, ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega);
- 3) Alevisseadus (VSKK nr. 187 — 1917, art. 10.82, ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega);

4) Kogukondlike koormatuste seaduse (VSK IV k.5 1912., 1913. ja 1914. a. järg ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega) § 1—341 linna- ja aleviomavalitsuste koormatiste suhtes;

5) Omavalitsuste ajutine järelevalve seadus (RT 1919, 78; 1934, 41, 361; 1934, 109, 854; 1936, 22, 150) linnade ja alevite järelevalvesse puutuvas osas;

6) Narva-Jõesuu alevi Narva linnaga ühendamise seadus (RT 1934, 27, 226);

7) Maakondade ja linnade vappide ja lippude seadus (RT 1936, 67, 565)—linnaomavalitsusi puutuvas osas;

8) Linna-, alevi- ja vallaomavalitsuste volikogude ja saksa vähemusrahvuse kulturomavalitsuse kultuurnõukogu volituste pikendamise seadus (RT 1937, 90, 740) linnapeade, linnavalitsuse liikmete, alevivanemate ja alevivalitsuste liikmete volituste suhtes;

9) Linnavolikogude valimise seaduse § 2 (RT 1932, 86, 657) ja § 3 (RT 1926, 84, 89).

Tallinnas, 19. aprillil 1938.

K. Päts Riigihoidja.

K. Eenpalu Siseminister.